



Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
**Grupy Kapitałowej Giełdy Papierów
Wartościowych w Warszawie S.A.**
za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.

luty 2017 r.

SPIS TREŚCI

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
II.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
III.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
IV.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
V.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1.	INFORMACJE OGÓLNE	10
1.1	Nadanie osobowości prawnej i zakres działalności Grupy	10
1.2	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
1.3	Skład i działalność Grupy	11
2.	OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	13
2.1	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
2.1.1	Oświadczenie o zgodności	13
2.1.2	Waluta funkcjonalna i prezentacyjna	21
2.1.3	Podstawa wyceny	21
2.1.4	Dokonane osądy i oszacowania	21
2.2	Zakres i metody konsolidacji	22
2.2.1	Jednostki zależne	22
2.2.2	Jednostki stowarzyszone	23
2.3	Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	23
2.4	Sprawozdawczość dotycząca segmentów	24
2.5	Rzeczowe aktywa trwałe	24
2.6	Wartości niematerialne	25
2.6.1	Wartość firmy	25
2.6.2	Pozostałe wartości niematerialne	25
2.7	Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	25
2.8	Aktywa finansowe	26
2.8.1	Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych	26
2.8.2	Utrata wartości aktywów finansowych	28
2.9	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	29
2.10	Pozostałe należności	29
2.11	Zapasy	29
2.12	Aktywa przeznaczone do sprzedaży	29
2.13	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ujmowane w sprawozdaniach z przepływów pieniężnych	30
2.14	Kapitał własny Grupy	30
2.15	Zobowiązania finansowe	30
2.16	Zobowiązania warunkowe	31
2.17	Podatek dochodowy	31
2.17.1	Podatkowa Grupa Kapitałowa	31
2.17.2	Podatek bieżący	31
2.17.3	Podatek odroczony	32
2.18	Świadczenia pracownicze	32
2.18.1	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	32
2.18.2	Program określonych składek	32
2.18.3	Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	33
2.18.4	Płatności na bazie akcji	33

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.19	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	34
2.20	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	34
2.21	Przychody	34
2.21.1	Przychody ze sprzedaży	34
2.21.2	Pozostałe przychody	36
2.21.3	Przychody finansowe	36
2.22	Koszty	36
2.23	Koszty finansowe z tytułu emisji obligacji	36
2.24	Leasing	36
2.25	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	37
3.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	37
3.1	Czynniki ryzyka finansowego	37
3.2	Ryzyko rynkowe	37
3.2.1	.Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych	37
3.2.2	Ryzyko zmiany kursów walut	38
3.2.3	Ryzyko cenowe	41
3.3	Ryzyko kredytowe	41
3.4	Ryzyko utraty płynności	42
3.5	Zarządzanie kapitałem	44
3.6	Rachunkowość zabezpieczeń	45
4.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	46
5.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	47
6.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	50
7.	ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	54
8.	AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	56
9.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE AKTYWÓW DŁUGOTERMINOWE	57
10.	NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	58
11.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	61
12.	KAPITAŁ WŁASNY	61
12.1	Kapitał podstawowy	61
12.2	Pozostałe kapitały	62
12.3	Zyski zatrzymane	63
12.4	Dywidenda	64
12.5	Zysk na akcję	64
13.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI OBLIGACJI	64
14.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	66
14.1	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych, rentowych oraz nagród jubileuszowych	66
14.2	Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	68
14.3	Analiza wrażliwości	69
15.	PROGRAM MOTYWACYJNY	70
16.	ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE	72
17.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	72
18.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PASYWÓW	73
19.	REZERWY NA POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA I INNE OBCIĄŻENIA	74
20.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	74
21.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	75
21.1	Koszty osobowe i inne koszty osobowe	75
21.2	Usługi obce	77
21.3	Inne koszty operacyjne	77

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

22. POZOSTAŁE PRZYCHODY ORAZ POZOSTAŁE KOSZTY	78
22.1. Pozostałe przychody	78
22.2. Pozostałe koszty	78
23. PRZYCHODY ORAZ KOSZTY FINANSOWE.....	79
23.1. Przychody finansowe	79
23.2. Koszty finansowe	79
24. PODATEK DOCHODOWY	79
25. ZAKONTRAKTOWANE NAKŁADY INWESTYCYJNE ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	80
26. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI.....	81
26.1. Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa.....	81
26.2. Transakcje ze spółkami stowarzyszonymi	82
26.3. Pozostałe transakcje	83
27. INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I ŚWIADCZENIACH DLA KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO	83
28. PRZYSZŁE MINIMALNE OPŁATY LEASINGOWE	84
29. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI.....	84
30. SYSTEM GWARANTOWANIA ROZLICZEŃ IRGiT	88
31. INFORMACJA O ZMIANIE ZASAD OPODATKOWANIA PODATKIEM VAT USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ SPÓŁKĘ ZALEŻNĄ TGE.....	88
32. ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ	91

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia		
		2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Aktywa trwałe		597 287	580 645	572 710
Rzeczowe aktywa trwałe	4	119 130	125 229	119 762
Wartości niematerialne	5	273 815	261 728	261 019
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	6	197 231	188 570	188 104
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7	1 809	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8	288	282	207
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe	9	5 014	4 836	3 618
Aktywa obrotowe		560 561	492 454	485 156
Zapasy		57	135	120
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		428	369	8 378
Należności handlowe oraz pozostałe należności	10	113 262	131 557	76 301
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8	-	-	10 503
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		-	-	812
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11	446 814	360 393	389 042
AKTYWA RAZEM		1 157 848	1 073 099	1 057 866

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CIĄG DALSZY)

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia		
		2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Kapitał własny		745 252	713 192	694 568
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		744 727	712 646	693 452
Kapitał podstawowy	12.1.	63 865	63 865	63 865
Pozostałe kapitały	12.2.	1 184	1 455	1 930
Zyski zatrzymane	12.3.	679 678	647 326	627 657
Udziały niekontrolujące		525	546	1 116
Zobowiązania długoterminowe		143 422	258 930	259 423
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	13	123 459	243 800	244 078
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	14	1 832	4 046	5 562
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		32	84	205
Rozliczenia międzyokresowe	18	6 200	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7	9 675	11 000	9 578
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17	2 224	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		269 174	100 977	103 875
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	13	122 882	682	-
Zobowiązania handlowe	16	6 387	8 597	10 017
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	14	8 114	9 457	9 911
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		62	55	154
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	24	16 154	2 833	1 250
Rozliczenia międzyokresowe	18	7 144	7 263	5 115
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	19	333	621	1 346
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	17	108 098	71 469	75 807
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży		-	-	275
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		1 157 848	1 073 099	1 057 866

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	20	310 862	327 890
Koszty działalności operacyjnej	21	(150 155)	(174 391)
Pozostałe przychody	22.1.	1 736	1 962
Pozostałe koszty	22.2.	(4 553)	(2 151)
Zysk z działalności operacyjnej		157 890	153 310
Przychody finansowe	23.1.	12 950	9 941
Koszty finansowe	23.2.	(12 079)	(12 117)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		3 518	(1 530)
Zysk przed opodatkowaniem		162 279	149 604
Podatek dochodowy	24	(31 145)	(28 062)
Zysk netto okresu		131 134	121 542
<i>Zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży</i>	12.2.	-	(294)
<i>Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych</i>	12.2.	-	100
<i>Zmiana netto wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu</i>	12.2.	163	-
<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostek stowarzyszonych</i>	12.2.	(514)	(405)
Pozycje, które mogą być przeniesione do zysku lub straty		(351)	(599)
<i>Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia</i>	12.2.	79	125
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do zysku lub straty		79	125
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		(272)	(475)
Całkowite dochody razem		130 862	121 067
<i>Zysk netto okresu przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		131 094	121 475
<i>Zysk netto okresu przypadający udziałom niekontrolującym</i>		40	67
Razem zysk netto okresu		131 134	121 542
<i>Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		130 822	121 000
<i>Całkowite dochody przypadające udziałom niekontrolującym</i>		40	67
Razem całkowite dochody		130 862	121 067
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (w złotych)	12.5.	3,12	2,89

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej:		205 814	93 090
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem		226 899	110 050
Zysk netto okresu		131 134	121 542
Korekty:		95 765	(11 492)
Podatek dochodowy	24	31 145	28 062
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	4	13 964	14 996
Amortyzacja wartości niematerialnych	5	11 829	11 841
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		7	(55)
(Zysk)/strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		353	182
(Zysk)/strata netto na sprzedaży działalności inwestycyjnej		-	684
Odpis z tytułu utraty wartości firmy		-	93
(Przychody)/koszty finansowe z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(6)	(485)
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w jednostce stowarzyszonej		(5 807)	(2 754)
Przychody z odsetek od lokat	23.1.	(6 405)	(6 206)
Odsetki z tytułu emisji obligacji		7 629	6 633
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych długoterminowych (aktywa)	9	(178)	(1 218)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych		2 224	-
Udział w (zyskach)/stratach jednostek stowarzyszonych	6	(3 518)	1 530
Pozostałe		4 439	208
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań krótkoterminowych:		40 089	(65 003)
<i>(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów</i>		76	(15)
<i>(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności handlowych i pozostałych należności</i>	10	18 295	(55 256)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych</i>	16	(2 210)	(4 830)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych</i>	14	(1 343)	(1 969)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rozliczeń międzyokresowych (pasywa)</i>	18	(119)	2 148
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań (z wyłączeniem zobowiązań inwestycyjnych i z tyt. dywidendy)</i>		25 678	(4 356)
<i>Zmiana netto rezerw na zobowiązania i inne obciążenia</i>		(288)	(725)
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony		(21 085)	(16 960)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (CIĄG DALSZY)

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej:		(14 456)	(14 631)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz zaliczki na poczet rzeczowych aktywów trwałych		(13 699)	(23 891)
Nabycie wartości niematerialnych oraz zaliczki na poczet wartości niematerialnych		(9 910)	(6 906)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		2 598	312
Inwestycje w jednostkach zależnych		-	(1 711)
Zbycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	10 000
Zbycie aktywów finansowych przeznaczonych do sprzedaży		-	382
Odsetki otrzymane		6 405	6 831
Dywidendy otrzymane	23.1.	150	352
Przepływy pieniężne z działalności finansowej:		(104 930)	(107 163)
Wypłata dywidendy	12.4.	(99 092)	(100 715)
Wypłata odsetek		(5 779)	(6 713)
Wpływy z tytułu emisji obligacji		-	125 000
Wykup wyemitowanych obligacji		-	(124 516)
Spłata leasingu finansowego		(60)	(219)
(Zmniejszenie)/zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		86 428	(28 704)
<i>Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach</i>		(7)	55
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		360 393	389 042
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		446 814	360 393

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r. (poprzednio raportowane)	63 865	1 455	655 401	720 721	546	721 267
Korekty	-	-	(8 075)	(8 075)	-	(8 075)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	63 865	1 455	647 326	712 646	546	713 192
Dywidendy	-	-	(99 054)	(99 054)	(61)	(99 115)
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(99 054)	(99 054)	(61)	(99 115)
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	-	131 094	131 094	40	131 134
Inne całkowite dochody	-	(272)	-	(272)	-	(272)
Całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	(272)	131 094	130 822	40	130 862
Inne zmiany w kapitale	-	-	313	313	-	313
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	63 865	1 184	679 678	744 727	525	745 252

	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na dzień 31 grudnia 2014 r. (poprzednio raportowane)	63 865	1 930	633 555	699 350	1 116	700 466
Korekty	-	-	(5 898)	(5 898)	-	(5 898)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 r. (dane przekształcone)	63 865	1 930	627 657	693 452	1 116	694 568
Nabycie udziałów niekontrolujących	-	-	(1 074)	(1 074)	(637)	(1 711)
Dywidendy	-	-	(100 733)	(100 733)	-	(100 733)
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	-	-	(101 807)	(101 807)	(637)	(102 444)
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	-	-	121 475	121 475	67	121 542
Inne całkowite dochody	-	(475)	-	(475)	-	(475)
Całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	-	(475)	121 475	121 000	67	121 067
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	63 865	1 455	647 326	712 646	546	713 192

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

V. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

1.1 Nadanie osobowości prawnej i zakres działalności Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Grupa”) jest Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna („Giełda”, „GPW”, „Spółka”, „jednostka dominująca”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Książęcej 4. Spółka została utworzona aktem notarialnym podpisanym w dniu 12 kwietnia 1991 r. i zarejestrowana w Sądzie Gospodarczym w Warszawie w dniu 25 kwietnia 1991 r., numer rejestru KRS 0000082312, NIP 526-025-09-72, Regon 012021984. GPW jest spółką notowaną na Głównym Rynku GPW od 9 listopada 2010 r.

Do zasadniczego zakresu działalności Grupy należy organizacja giełdowego obrotu instrumentami finansowymi oraz działalność związana z tym obrotem. Jednocześnie Grupa prowadzi działalność w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego, a także organizuje alternatywny system obrotu. Grupa prowadzi działalność na następujących rynkach:

- ♦ **Główny Rynek GPW** (obróć akcjami, innymi instrumentami finansowymi o charakterze udziałowym oraz innymi instrumentami rynku kasowego, a także instrumentami pochodnymi),
- ♦ **NewConnect** (obróć akcjami i innymi instrumentami finansowymi o charakterze udziałowym małych i średnich spółek),
- ♦ **Catalyst** (obróć obligacjami korporacyjnymi, komunalnymi, spółdzielczymi, skarbowymi, listami zastawnymi prowadzony przez GPW i BondSpot),
- ♦ **Treasury BondSpot Poland** (hurtowy obróć obligacjami skarbowymi prowadzony przez BondSpot).

Grupa również organizuje i prowadzi obróć na rynkach prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. („TGE”, „TGE S.A.”) oraz InfoEngine S.A.:

- ♦ **Rynek Energii** (obróć energią elektryczną w ramach Rynku Dnia Bieżącego, Rynku Dnia Następnego, Rynku Terminowego Towarowego, Aukcji energii),
- ♦ **Rynek Gazu** (obróć gazem ziemnym z fizyczną dostawą w ramach Rynku Dnia Bieżącego i Następnego oraz Rynku Terminowego Towarowego),
- ♦ **Rynek Praw Majątkowych** (obróć prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia energii elektrycznej),
- ♦ **Rynek Uprawnień do Emisji CO₂** (obróć uprawnieniami do emisji CO₂),
- ♦ **Platforma obrotu towarami w segmencie OTC** (*Over-the-counter*, stanowi uzupełnienie oferty w zakresie obrotu towarami poza segmentem giełdowym: obróć energią elektryczną, biomasą do celów energetycznych oraz prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia).

Dnia 27 lutego 2015 r. TGE otrzymała decyzję Ministra Finansów zezwalającą TGE na prowadzenie giełdy i rozpoczęcie działalności w zakresie obrotu na Rynku Instrumentów Finansowych. Rynek Instrumentów Finansowych TGE został uruchomiony 4 listopada 2015 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Grupa GPW prowadzi również:

- ◆ **Izbę Rozliczeniowo – Rozrachunkową** (pełniąca funkcję giełdowej izby rozrachunkowej dla transakcji, których przedmiotem są towary giełdowe),
- ◆ **Usługi Operatora Handlowego (OH)** oraz **Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie (POB)** – oba rodzaje usług prowadzone są przez InfoEngine S.A., funkcja bilansowania polega na zgłaszaniu do realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej oraz rozliczaniu z operatorem sieci przesyłowej niezbilansowania, czyli różnic pomiędzy rzeczywistym zużyciem lub produkcją energii elektrycznej, a przyjętymi do realizacji umowami sprzedaży energii elektrycznej.

GPW jest także obecna w Londynie poprzez stałego przedstawiciela GPW, którego celem jest wsparcie działań akwizycyjnych na tamtejszym rynku, w szczególności w obszarze pozyskiwania nowych inwestorów i członków Giełdy.

1.2 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 lutego 2017 r.

1.3 Skład i działalność Grupy

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. wraz z niżej wymienionymi jednostkami zależnymi tworzy Grupę Kapitałową Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie:

- ◆ Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”), jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Towarowej Giełdy Energii S.A. („GK TGE”),
- ◆ BondSpot S.A. („BondSpot”),
- ◆ GPW Centrum Usług S.A. („GPW CU”),
- ◆ Instytut Analiz i Ratingu S.A. („IAiR”).

Jednostkami stowarzyszonymi, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, są:

- ◆ Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. („KDPW”), jednostka dominująca Grupy Kapitałowej KDPW S.A. („GK KDPW”),
- ◆ Centrum Giełdowe S.A. („CG”),
- ◆ Aquis Exchange Limited („Aquis”).

Nazwa jednostki	Siedziba jednostki	Zakres działalności	Udział GPW w kapitale zakładowym jednostki
Jednostka dominująca			
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.	00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie giełdy instrumentów finansowych poprzez organizowanie publicznego obrotu papierami wartościowymi • prowadzenie działalności w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego • organizowanie alternatywnego systemu obrotu 	n/d

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Jednostki zależne

<p>Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”)</p> <p>(jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Towarowej Giełdy Energii S.A.)</p>	<p>02-822 Warszawa ul. Poleczki 23 bud. H Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie giełdy towarowej, której przedmiotem obrotu może być: energia elektryczna, paliwa ciekłe i gazowe, limity wielkości produkcji, limity wielkości emisji zanieczyszczeń, prawa majątkowe, których wartość w sposób bezpośredni lub pośredni zależy od wartości energii elektrycznej, paliw ciekłych lub gazowych, prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia dla energii z OZE i z kogeneracji oraz biogazu rolniczego 	100,00%
<p>BondSpot S.A. (dawniej MTS-CeTO S.A.)</p>	<p>00-609 Warszawa Al. Armii Ludowej 26 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie rynku pozagiełdowego oraz innej działalności w zakresie organizowania obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi • organizowanie alternatywnego systemu obrotu • organizowanie i prowadzenie wszelkiej działalności uzupełniającej i wspierającej funkcjonowanie rynków prowadzonych przez BondSpot 	96,98%
<p>GPW Centrum Usług S.A. („GPW CU”)</p> <p>(dawniej WSE Services S.A. oraz WSE Commodities Sp. z o.o.)</p>	<p>00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planowany zakres działalności: pełnienie funkcji organizatora i administratora fixingu stawek referencyjnych WIBID i WIBOR 	100,00%
<p>Instytut Analiz i Ratingu S.A. („IAiR”)</p>	<p>00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planowany zakres działalności: usługi ratingu pozaskarbowych papierów dłużnych ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw • do dnia 31 grudnia 2016 r. IAiR nie rozpoczęła działalności operacyjnej 	100,00%

Jednostki zależne spółki Towarowa Giełda Energii S.A.

<p>Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”)</p>	<p>00-175 Warszawa al. Jana Pawła II 80 lok. F35 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie izby rozliczeniowo-rozrachunkowej dla transakcji zawieranych na rynku regulowanym, • obsługa rozliczeniowa transakcji zawieranych na TGE, • pozostałe czynności związane z organizowaniem i prowadzeniem rozliczeń lub rozrachunków transakcji 	<p>Udział TGE: 100,00%</p>
<p>InfoEngine S.A. („IE”)</p> <p>(dawniej WSEInfoEngine S.A.)</p>	<p>00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług pełnienia funkcji Operatora Handlowego (OH) na rynku energii elektrycznej, • świadczenie usług bilansowania handlowego na rynku energii 	<p>Udział TGE: 100,00%</p>

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Jednostki stowarzyszone

<p>Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. („KDPW”)</p> <p><i>(jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.)</i></p>	<p>00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie depozytu papierów wartościowych • rozliczanie transakcji zawieranych na giełdach wartościowych instrumentów finansowych, giełdach towarowych, w tym giełdach energii, m.in. za pośrednictwem spółki zależnej KDPW_CCP S.A. • wykonywanie innych zadań związanych z obrotem papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi • administrowanie Funduszem Gwarancyjnym • prowadzenie repozytorium transakcji i nadawanie numerów LEI 	33,33%
<p>Centrum Giełdowe S.A. („CG”)</p>	<p>00-498 Warszawa ul. Książęca 4 Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wynajem nieruchomości na własny rachunek • zarządzanie nieruchomościami • działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego • wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków 	24,79%
<p>Aquis Exchange Limited („Aquis”)</p>	<p>Becket House 36 Old Jewry EC2R 8DD, London Wielka Brytania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrót akcjami największych spółek z 13 zachodnioeuropejskich rynków finansowych w formie wielostronnej platformy obrotu 	20,31%

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF”).

Dla sprawozdań finansowych Grupy za rok obrotowy rozpoczynający się z dniem 1 stycznia 2016 r. efektywne są następujące zmiany do istniejących standardów, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską:

- 1) Zmiany do MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne - ujmowania nabycia udziałów we wspólnych działaniach,
- 2) Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 38 Wartości niematerialne - wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod umorzenia i amortyzacji,
- 3) Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2012-2014,
- 4) Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych - inicjatywa dotycząca ujawnień,
- 5) Zmiany do MSR 27 Jednostkowe Sprawozdania Finansowe - metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Grupa ocenia, że powyższe zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1.1.1. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF)

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych standardów i interpretacji, które zostały już opublikowane oraz zatwierdzone przez Unię Europejską lub przewidziane są do zatwierdzenia w najbliższej przyszłości, a które wejdą w życie po dniu bilansowym.

A. Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską

Pewne standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów nie są jeszcze obowiązujące dla okresu rocznego kończącego się dnia 31 grudnia 2016 r. i nie zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy. Poniższa tabela prezentuje:

- ◆ Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresu rocznego kończącego się dnia 31 grudnia 2016 r.,
- ◆ rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości wprowadzonej nowym Standardem lub Interpretacją,
- ◆ wpływ, jaki ww. zmiany mogą mieć na sprawozdanie finansowe Grupy,
- ◆ daty wejścia w życie ww. zmian.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
1. MSSF 15 <i>Umowy z klientami</i>	Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego standardu przestaną obowiązywać MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związane z nimi interpretacje. Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są: <ul style="list-style-type: none"> • rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub • ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta. Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.	Spółka dokonała wstępnej analizy wpływu MSSF 15 na dotychczasowe zasady rachunkowości. Na podstawie przeprowadzonych prac nie zidentyfikowano kwestii, które w istotny sposób wpłyną na wartości przychodów ze sprzedaży i wyniku finansowego prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółki. Nowy standard wymaga ujawniania w sprawozdaniach finansowych znacznie większego zakresu informacji o sprzedaży i przychodach, w związku z powyższym należy oczekiwać zmian w tym zakresie. Implementacja nowego standardu wpłynie również na zmiany w zakresie prezentacji poszczególnych pozycji bilansowych przez Spółkę. Spółka jest w trakcie prac związanych z analizą wszystkich rodzajów zawieranych umów.	1 stycznia 2018 r.
2. MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe (2014)</i>	Nowy standard zastępuje zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych, w tym wytyczne dotyczące utraty wartości. MSSF 9 eliminuje też istniejące obecnie w	Spółka oczekuje, że zmiany nie będą miały istotnego wpływu na jej sytuację finansową i wyniki działalności.	1 stycznia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<p>MSR 39 kategorii aktywów finansowych: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>Zgodnie z wymogami nowego standardu, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe winny być klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy; lub • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. <p>Składnik aktywów finansowych jest klasyfikowany do kategorii wycenianych po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>W sytuacji, gdy powyższe warunki nie są spełnione (jak to ma miejsce na przykład w przypadku instrumentów kapitałowych innych jednostek), składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej.</p> <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku bieżącego okresu, za wyjątkiem aktywów utrzymywanych w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów jak i ich sprzedaż – dla tych aktywów zyski i straty z wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.</p> <p>Ponadto w przypadku, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu, MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takiego instrumentu finansowego, w momencie początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach w związku z powyższą wyceną nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do wyniku bieżącego okresu.</p> <p>Nowy standard zachowuje niemal wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych. MSSF 9 wymaga jednak, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w innych całkowitych dochodach. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w wyniku bieżącego okresu. W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów lub gdyby zobowiązanie finansowe wynikało z zobowiązań do udzielenia pożyczki lub umów gwarancji finansowych, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p>		

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<p>W zakresie szacunku utraty wartości aktywów finansowych MSSF 9 zastępuje model „straty poniesionej” zawarty w MSR 39 modelem „straty oczekiwanej”, co oznacza, że zdarzenie powodujące powstanie straty nie musiałoby poprzedzać jej rozpoznania i utworzenia odpisu. Nowe zasady mają na celu zapobieganie sytuacjom, w których odpisy na straty kredytowe są tworzone zbyt późno i w niewystarczającej wysokości.</p> <p>W skrócie, model oczekiwanej straty wykorzystuje dwa podejścia do szacowania straty, zgodnie z którymi strata jest ustalana na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • straty kredytowej oczekiwanej w okresie 12 miesięcy, albo • straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności (ang. life-time expected loss). <p>To, które podejście zostanie zastosowane zależy od tego, czy w przypadku danego składnika aktywów od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. W przypadku, jeśli ryzyko kredytowe związane z aktywami finansowymi nie wzrosło istotnie w porównaniu do jego poziomu z momentu początkowego ujęcia, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie w okresie 12 miesięcy. W przypadku natomiast, jeśli nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie przez cały okres życia instrumentu, zwiększając tym samym wysokość ujętego odpisu. Standard przyjmuje przy tym założenie, zgodnie z którym – w przypadku braku przeciwnych argumentów – wystarczającym kryterium dla rozpoznania straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności jest wystąpienie zaległości w spłacie wynoszącej 30 dni.</p>		

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

B. Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Poniższa tabela prezentuje:

- ◆ Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresu rocznego kończącego się 31 grudnia 2016 r.,
- ◆ Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości wprowadzonej nowym Standardem lub Interpretacją,
- ◆ Wpływ, jaki ww. zmiany mogą mieć na sprawozdanie finansowe Grupy,
- ◆ Data wejścia w życie ww. zmian.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
<p>1. MSSF 14 <i>Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe</i></p>	<p>Ten przejściowy standard:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zezwala jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy na kontynuowanie dotychczasowych zasad ujmowania aktywów i zobowiązań regulacyjnych zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF jak i w sprawozdaniach finansowych za późniejsze okresy; • wymaga, aby jednostki prezentowały aktywa i zobowiązania regulacyjne oraz ich zmiany w odrębnych pozycjach w sprawozdaniach finansowych; oraz • wymaga szczegółowych ujawnień umożliwiających określenie rodzaju oraz ryzyk związanych z regulowanymi stawkami, w związku z którymi rozpoznano aktywa i zobowiązania regulacyjne zgodnie z tym przejściowym standardem. 	<p>Spółka nie oczekuje, że nowy standard będzie miał znaczący wpływ na jej sprawozdanie finansowe.</p>	<p>1 stycznia 2016 r. (Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzeniu omawianego przejściowego standardu w oczekiwaniu na standard właściwy)</p>
<p>2. Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiedzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe</i> oraz do MSR 28 <i>Jednostki Stowarzyszone</i>)</p>	<p>Zmiany usuwają istniejącą niespójność między wymaganiami MSSF 10 oraz MSR 28 w kwestii ujmowania utraty kontroli nad spółką zależną, która wnoszona jest do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Podczas gdy MSR 28 ogranicza zysk lub stratę wynikającą z wniesienia aktywów niepieniężnych do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, MSSF 10 nakazuje rozpoznanie całego zysku lub straty na utracie kontroli nad jednostką zależną. Zmiany wymagają ujęcia całości zysku lub straty w przypadku, gdy przeniesione aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 <i>Połączenia Jednostek Gospodarczych</i> (niezależnie czy przedsięwzięcie ma formę jednostki zależnej czy też nie). Częściowe rozpoznanie zysku lub straty (do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów) nastąpi w przypadku gdy transakcja dotyczy aktywów niestanowiących przedsięwzięcia, nawet jeśli te aktywa znajdowały się w jednostce zależnej.</p>	<p>Spółka nie oczekuje, że zmiany do MSSF będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.</p>	<p>1 stycznia 2016 r. (przyjęcie przez Komisję Europejską zostało odroczone)</p>
<p>3. MSSF 16 <i>Leasing</i></p>	<p>MSSF 16 zastępuje MSR 17 <i>Leasing</i> oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy standard eliminuje występujące obecnie różnice w sposobie rozróżnienia pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz</p>	<p>Spółka rozpoczęła proces analizy wpływu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe. Jednakże, następujące kluczowe decyzje dotyczące sposobu implementacji MSSF 16 nie zostały jeszcze podjęte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metoda przejścia na MSSF 16: pełna retrospektywna czy też 	<p>1 stycznia 2019 r.</p>

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	<p>nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku, gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne.</p> <p>Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.</p>	<p>retrospektywna z łącznym efektem pierwszego zastosowania (bez przekształcania danych porównawczych),</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastosowania lub nie, praktycznego rozwiązania w zakresie niedokonywania ponownej oceny czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, czyli zastosowanie klasyfikacji obecnie stosowanej do umów zawartych przez Spółkę na dzień zastosowania MSSF 16, przy jednoczesnym rozpoznaniu aktywów i zobowiązań związanych z tymi umowami, • stosowania uproszczeń w zakresie leasingu krótkoterminowych oraz leasingu aktywów o niskiej wartości, • wyodrębniania jako osobnej pozycji składników aktywów z tytułu prawa użytkowania lub prezentowania ich razem z podobnymi aktywami własnymi. <p>Zarząd Spółki oczekuje, iż MSSF 16 będzie miał wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki ale ze względu na powyższe wiarygodne oszacowanie wpływu nie jest możliwe na tym etapie.</p>	
<p>4. Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat (Zmiany do MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>)</p>	<p>Zmiany usuwają istniejącą niespójność między wymaganiami MSSF 10 oraz MSR 28 w kwestii ujmowania utraty kontroli nad spółką zależną, która wnoszona jest do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Podczas gdy MSR 28 ogranicza zysk lub stratę wynikającą z wniesienia aktywów niepieniężnych do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, MSSF 10 nakazuje rozpoznanie całego zysku lub straty na utracie kontroli nad jednostką zależną. Zmiany wymagają ujęcia całości zysku lub straty w przypadku, gdy przeniesione aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 <i>Połączenia Jednostek Gospodarczych</i> (niezależnie czy przedsięwzięcie ma formę jednostki zależnej czy też nie). Częściowe rozpoznanie zysku lub straty (do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów) nastąpi w przypadku gdy transakcja dotyczy aktywów niestanowiących przedsięwzięcia, nawet jeśli te aktywa znajdowały się w jednostce zależnej.</p>	<p>Spółka nie oczekuje, że zmiany do 1 stycznia 2017 r. standardu będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.</p>	
<p>5. Inicjatywa dotycząca ujawnień jednostki ujawnień umożliwiających (Zmiany do MSR 7 <i>Sprawozdanie z przepływów pieniężnych</i>)</p>	<p>Zmiany przewidują przedstawianie przez użytkowników sprawozdań finansowych ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian o charakterze niepieniężnym.</p>	<p>Spółka nie oczekuje, że zmiany do 1 stycznia 2017 r. standardu będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.</p>	

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
	Jednym ze sposobów na spełnienie powyższych wymogów jest umieszczenie uzgodnienia sald otwarcia i zamknięcia zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej.		
6. Zmiany do MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	<p>Zmiany do MSSF 15 wyjaśniają niektóre wymogi Standardu oraz zawierają szereg uproszczeń w zakresie okresu przejściowego dla jednostek, które wdrażają nowy Standard.</p> <p>Zmiany wyjaśniają, w jaki sposób należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonywać identyfikacji zobowiązań umownych (obietnicy przeniesienia towarów lub usług); • Określać czy spółka działa we własnym imieniu dostarczając towary lub świadcząc usługi czy działa jako agent (jest odpowiedzialna za zorganizowanie dostarczenia towarów lub świadczenia usług); oraz • Określać, czy przychód z udzielenia licencji powinien być ujęty jednorazowo czy rozłożony w czasie. <p>Ponadto Zmiany zawierają dwa dodatkowe uproszczenia, których celem jest ułatwienie spółkom pierwszego zastosowania Standardu oraz redukcja związanego z nim kosztu.</p>	Spółka nie dokonała jeszcze analizy wpływu nowego standardu na jej przysze sprawozdania finansowe.	1 stycznia 2018 r.
7. Zmiany do MSSF 2 <i>(Płatności na bazie akcji)</i>	<p>Zmiany doprecyzowujące sposób ujęcia niektórych transakcje płatności na bazie akcji, zawierają wymogi w zakresie ujmowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpływu warunków nabycia uprawnień oraz warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę transakcji płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych; • transakcji na bazie akcji z cechami rozliczenia netto z uwzględnieniem obowiązków wynikających z wymogów podatkowych; oraz • modyfikacji warunków transakcji na bazie akcji, które zmieniają klasyfikację tych transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych. 	Spółka nie oczekuje, że zmiany do standardu będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
8. Zmiany do MSSF 4 <i>(umowy ubezpieczeniowe)</i>	<p>Zmiany wprowadzają dwa opcjonalne rozwiązania, podejście nakładkowe oraz podejście odraczające, w celu zmniejszenia wpływu różnych dat wejścia w życie MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> oraz mającego się ukazać standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych. Różne daty wejścia w życie tych przepisów mogą spowodować czasową zmienność wykazywanych wyników oraz niedopasowania księgowo.</p> <p>Zmiany wprowadzają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opcje dla spółek wystawiających umowy ubezpieczeniowe, aby zmienność wyników wynikającą z zastosowania MSSF 9 ujmować w innych całkowitych dochodach do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych; oraz • opcję dla spółek, których działalność jest przede wszystkim związana z ubezpieczeniami, czasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 do roku 2021. Spółki, które odroczą zastosowanie MSSF 9 będą nadal stosowały przepisy MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe</i>. 	Spółka nie oczekuje, że zmiany do standardu będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu lub później
9. Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016	<p>Doroczne ulepszenia MSSF 2014-2016 zawierają 3 zmiany do standardów. Głównie zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usuwają krótkoterminowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy (MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej Po Raz Pierwszy) dotyczących, między innymi, przepisów przejściowych MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnienia w zakresie ujawnień danych porównawczych oraz przeniesienia aktywów finansowych, oraz MSR 19 Świadczenia pracownicze; • wyjaśniają, że wymogi MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach (z wyjątkiem ujawnień skróconych informacji finansowych zgodnie z paragrafami B10-B16 tego standardu) mają również zastosowanie w odniesieniu do udziałów w spółce zależnej, stowarzyszonej, wspólnym przedsięwzięciu oraz strukturyzowanej jednostki nieobjętej konsolidacją, które są zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana; oraz • wyjaśniają że wybór w zakresie odstępstwa od stosowania metody praw własności zgodnie z MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach powinien być dokonany oddzielnie w odniesieniu do każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia oraz wyjaśniają kiedy tego wyboru należy dokonać. 	Spółka nie oczekuje, że nowe zmiany do MSSF będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później)
10. KIMSF 22 Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki	KIMSF 22 zawiera wytyczne w zakresie kursu wymiany walut, którego należy użyć dla wykazania transakcji w obcej walucie (takiej jak transakcja przychodowa), w przypadku gdy płatność jest dokonana lub otrzymana wcześniej w formie zaliczki, oraz wyjaśnia, że datą tych transakcji jest dzień początkowego ujęcia rozliczeń międzyokresowych czynnych lub przychodów przyszłych okresów związanych z zaliczką. W przypadku transakcji, w których następuje szereg płatności, dokonanych lub otrzymanych, dla każdej takiej transakcji jest ustalana osobna data transakcji.	Spółka nie oczekuje, że nowy standard będzie miał wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
11. Zmiany do MSR 40 Nieruchomości Inwestycyjne	<p>Zmiany zawierają wyjaśnienia w zakresie przeniesienia, do lub z nieruchomości inwestycyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnych powinno nastąpić tylko w przypadku zmiany sposobu wykorzystania nieruchomości; oraz • wraz ze zmianą sposobu wykorzystania nieruchomości powinna nastąpić ocena czy nieruchomość kwalifikuje się jako nieruchomość inwestycyjna. 	Spółka nie oczekuje, że zmiany do standardu będą miały wpływ na jej sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.1.2 Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w walucie złoty polski (PLN), która jest walutą funkcjonalną jednostki dominującej, a wszystkie wartości, o ile nie jest to wskazane inaczej, podane są w tysiącach złotych polskich (tys. zł).

2.1.3 Podstawa wyceny

Przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania zastosowano zasadę kosztu historycznego z wyjątkiem instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godziwej.

2.1.4 Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga ujęcia pewnych znaczących szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu jednostki dominującej stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Spółkę zasad rachunkowości.

Oszacowania i osądy księgowe są poddawane nieustannej weryfikacji. Szacunki i oceny przyjęte na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego są oparte na doświadczeniu wynikającym z danych historycznych oraz analizie i przewidywaniach odnośnie przyszłych zdarzeń, które zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej, w danej sytuacji wydają się zasadne.

2.1.4.1. Okresy ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych

Grupa określa szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności oraz stawki amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Szacunki te opierają się na prognozowanych okresach wykorzystania poszczególnych grup aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przyjęte okresy ekonomicznej użyteczności mogą ulegać znacznym zmianom w wyniku pojawiających się na rynku nowych rozwiązań technologicznych, planów Zarządu jednostki dominującej lub intensywności eksploatacji.

2.1.4.2. Wyliczenie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych

Szczegółowe informacje o kryteriach dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności handlowych zawiera nota 2.8.2., natomiast szczegółowe informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość należności handlowych znajdują się w nocie 10. Z uwagi na zmianę zasad opodatkowania podatkiem VAT części usług w spółce zależnej w latach 2011-2016, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym uwzględniono należności handlowe wynikające z korekt rozliczeń z kontrahentami spółki zależnej, jak opisano w nocie 31.

2.1.4.3. Testy na utratę wartości firmy oraz utratę wartości udziałów w jednostkach stowarzyszonych

Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy poddawany jest corocznym testom na utratę wartości. Test na utratę wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych przeprowadzany jest natomiast w momencie wystąpienia przesłanek wskazujących na potencjalną utratę wartości.

Testy na utratę wartości przeprowadzane są przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie projekcji finansowych. Prognozy przyszłych wyników finansowych ośrodków generujących przepływy pieniężne opierają się na szeregu założeń, których część (m.in. ta dotycząca możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, np. warunków makroekonomicznych) leży poza kontrolą Grupy.

Opisy założeń do testów na utratę wartości firmy zostały przedstawione w nocie 5, natomiast do testów na utratę wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych w nocie 6.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.1.4.4. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy, gdy na spółkach z Grupy ciąży obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Grupa tworzy rezerwy na podstawie najlepszych szacunków Zarządów spółek z Grupy w wysokości nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Informacje o osądach, założeniach oraz szacunkach przyjętych przez Zarządy spółek z Grupy zostały przedstawione w notach: 14 i 15.

2.1.4.5. Prezentacja środków pieniężnych w ramach systemu gwarantowania rozliczeń

Jak opisano w nocie 30, w celu zabezpieczenia transakcji realizowanych na rynku terminowym energii elektrycznej i gazu, Grupa tworzy system gwarantowania rozliczeń. Grupa nie jest narażona na istotne ryzyko związane z utratą środków pieniężnych wniesionych na poczet systemu gwarantowania rozliczeń ani nie pobiera żadnych pożytków z tytułu posiadania tych środków za wyjątkiem opłaty za zarządzanie środkami systemu gwarantowania.

Zgodnie z osądem Zarządu jednostki dominującej, zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem środków pieniężnych wniesionych na poczet systemu gwarantowania rozliczeń zachowują Członkowie Izby. W związku z powyższym środki pieniężne systemu gwarantowania rozliczeń IRGiT nie są ujmowane w aktywach Grupy.

2.2 Zakres i metody konsolidacji

2.2.1 Jednostki zależne

Jednostki zależne są to podmioty kontrolowane przez Spółkę. Spółka sprawuje kontrolę nad inną jednostką, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Nabycie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt nabycia ustala się, jako wartość godziwą przekazanej zapłaty, ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej powiększoną o wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, pomniejszoną o ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań. Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszościowych. Nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się, jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Transakcje wewnątrz Grupy oraz rozrachunki między spółkami Grupy, jak i również niezrealizowane zyski na transakcjach wewnątrzgrupowych zostały wyeliminowane. Eliminacji podlegają również niezrealizowane straty, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

Tam gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeżeli Grupa

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli.

2.2.2 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według ceny nabycia.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, natomiast jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w pozostałych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa przestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w tych jednostkach. Eliminowane są również niezrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

W celu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tam, gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- ♦ faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut lub operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- ♦ średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku pozostałych operacji.

Na dzień bilansowy:

- ♦ wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- ♦ pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- ♦ pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.4 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Informacje o segmentach ujmwane są w oparciu o elementy składowe jednostki, które główny decydent operacyjny jednostki (Zarząd Giełdy) monitoruje w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segment operacyjny to część składowa jednostki:

- ♦ która może przynieść zarówno przychody, jak i powodować wydatki,
- ♦ której wyniki działalności podlegają regularnej kontroli przez głównego decydenta operacyjnego jednostki, służącej podejmowaniu decyzji dotyczących alokacji zasobów w tym segmencie i ocenie jego wyników,
- ♦ na temat której dostępne są wyodrębnione informacje finansowe.

Segmenty wyodrębniane są z punktu widzenia określonych grup świadczonych usług, mających jednolity charakter. Prezentacja wg segmentów operacyjnych została dokonana zgodnie z podejściem zarządczym na poziomie Grupy GPW. Głównym decydentem operacyjnym Grupy jest Zarząd jednostki dominującej.

2.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są ujmwane według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie, rozbudowę bądź modernizację po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne a także odpisy z tytułu utraty ich wartości (zasada z noty 2.7).

Cena nabycia obejmuje kwotę wydatków poniesionych z tytułu nabycia, rozbudowy i/lub modernizacji oraz koszty finansowania zewnętrznego.

Rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane metodą liniową w okresie przewidywanego użytkowania danego środka trwałego z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Tabela 1

Okresy użytkowania poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

Kategoria rzeczowych aktywów trwałych	Okres amortyzacji
Budynki ¹	10-40 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
Środki transportu	5 lat
Sprzęt komputerowy	3-5 lat
Pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Grunty nie podlegają amortyzacji.

Części składowe rzeczowych aktywów trwałych o różnym okresie ekonomicznego użytkowania są ujmwane odrębnie i amortyzowane przez swój okres ekonomicznego użytkowania z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa są okresowo weryfikowane przez Grupę. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków, prospektywnie.

Składnik rzeczowych aktywów trwałych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty ze sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami

¹ Grupa użytkuje również części wspólne budynku „Centrum Giełdowego”. Części wspólne (takie jak windy, hol, korytarze), należące w odpowiednich częściach do Giełdy i pozostałych właścicieli budynku zarządzane są przez powołaną do tego celu Wspólnotę Mieszkaniową „Książęca 4”. Elementy wspólne budynku w części należącej do Grupy są ujęte jako aktywa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Koszty z tytułu eksploatacji tych części (takie jak bieżąca konserwacja, naprawy i remonty urządzeń technicznych i instalacji wchodzących w skład części wspólnych, energia elektryczna, ochrona, obsługa administracyjna itp.) ujmwane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

ze sprzedaży (jeżeli występują) a ich wartością netto i ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu jako pozostałe zyski/straty netto.

Rzeczowe aktywa trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości i nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

2.6 Wartości niematerialne

2.6.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej stanowi nadwyżka ceny nabycia nad wartością godziwą przejmowanych aktywów, zobowiązań i możliwych do zidentyfikowania zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczas dokonane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (zasada z noty 2.7). Wartość firmy poddawana jest weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie lub częściej – w przypadku gdy zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na ewentualną utratę jej wartości bilansowej.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z transakcji, dzięki której ta wartość firmy powstała.

2.6.2 Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne są ujmowane według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne, a także odpisy z tytułu utraty ich wartości (zasada z noty 2.7).

Pozostałe wartości niematerialne są amortyzowane według metody liniowej w okresie ich przewidywanego użytkowania. Przewidywany okres użytkowania dla wartości niematerialnych wynosi od 1 roku do 5 lat, za wyjątkiem wartości niematerialnych związanych z systemem transakcyjnym UTP w jednostce dominującej, dla których przewidywany okres użyteczności ekonomicznej wynosi 12 lat oraz Know How związanym z projektem PCR w spółce zależnej TGE, dla którego przewidywany okres użyteczności ekonomicznej wynosi 20 lat.

Wydatki dotyczące wartości niematerialnych, które nie powodują ulepszenia lub przedłużenia okresu ich użytkowania są ujmowane jako koszty w momencie ich poniesienia. W przeciwnym wypadku są kapitalizowane.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna są okresowo weryfikowane przez Grupę. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków, prospektywnie.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty ze sprzedaży/likwidacji wartości niematerialnych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) a ich wartością bilansową i ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.7 Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy aktywa niefinansowe Grupy, za wyjątkiem zapasów (patrz nota 2.11) i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (patrz nota 2.17.3), dla których należy stosować inne procedury wyceny, są analizowane pod kątem występowania przesłanek utraty ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej (wartość wyższa z następujących dwóch: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej). Za wartość użytkową uznaje się sumę zdyskontowanych przyszłych korzyści ekonomicznych, które przyniesie dany składnik aktywów. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

generujących przepływy pieniężne (stanowiących ośrodek generowania środków pieniężnych), do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów (ośrodka generowania środków pieniężnych) przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące dokonuje się w ciężar zysku lub straty bieżącego okresu.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy wystąpiły przesłanki wskazujące, że dokonany w poprzednich okresach sprawozdawczych odpis aktualizujący jest zbędny lub też za wysoki. W takim przypadku odpis lub jego część jest odwracany i wartość danego aktywa jest przywracana do wysokości, jaką miałyby ono gdyby nie dokonano wcześniej odpisu aktualizującego wartość (przy uwzględnieniu umorzenia). Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest jako pozostały przychód w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Odpisy aktualizujące wartość bilansową wartości firmy nie są odwracane.

2.8 Aktywa finansowe

2.8.1. Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Grupa zalicza swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia aktywów finansowych. Zarządy Spółek wchodzących w skład Grupy określają klasyfikację swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione, a Spółka z Grupy dokonała zasadniczo przeniesienia całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

2.8.1.1 Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niezaliczane do instrumentów pochodnych o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku, inne niż:

- ♦ aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- ♦ aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- ♦ aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Metoda wyceny wg zamortyzowanego kosztu została omówiona w nocie 2.15.

Odsetki od aktywów finansowych zaliczonych do kategorii pożyczek i należności, naliczane metodą efektywnej stopy procentowej, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych.

Do kategorii „Pożyczki i należności” zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

2.8.1.2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaliczone do innej kategorii aktywów

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

finansowych. W szczególności są to dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa oraz akcje i udziały w podmiotach, gdzie spółka z Grupy nie sprawuje kontroli ani nie wywiera znaczącego wpływu. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć ich w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości (patrz nota 2.8.2) oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako pozostałe kapitały z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu.

Odsetki od aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży naliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych. Dywidendy z tytułu dostępnych do sprzedaży instrumentów kapitałowych ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych w momencie nabycia przez spółki z Grupy prawa do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Wartość godziwą ustala się na podstawie notowań:

- ♦ dla obligacji – na podstawie notowań giełdowych,
- ♦ dla bonów skarbowych – na podstawie notowania kursu zamknięcia z danego dnia dostępnego w serwisie Reuters,
- ♦ dla akcji – na podstawie notowań giełdowych.

Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych oraz nienotowanych papierów wartościowych nie jest aktywny, Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych na normalnych zasadach rynkowych transakcji, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, w jak największym stopniu wykorzystując informacje rynkowe, a w jak najmniejszym polegając na informacjach pochodzących od Grupy.

Jeżeli aktywa dostępne do sprzedaży nie są notowane, nie mają ustalonego okresu wymagalności (instrumenty kapitałowe) i nie jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zmiany wartości pieniężnych papierów wartościowych wyrażonych w walucie obcej i zaklasyfikowanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży dzieli się na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu papieru wartościowego oraz zmiany wynikające z pozostałych zmian wartości bilansowej papieru wartościowego. Różnice kursowe wynikające ze zmian zamortyzowanego kosztu ujmują się w zyskach i stratach, natomiast pozostałe zmiany w wartości bilansowej ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach. Zmiany wartości godziwej pozostałych pieniężnych papierów wartościowych oraz niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach.

Hierarchia wartości godziwej

Grupa dokonuje klasyfikacji wyceny wartości godziwej przy zastosowaniu hierarchii wartości godziwej odzwierciedlającej istotność poszczególnych danych wejściowych wpływających na wycenę. Obowiązują następujące poziomy hierarchii wartości godziwej:

- ♦ ceny notowane (niekorygowane) na aktywnych rynkach dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (**poziom 1**),
- ♦ dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do stwierdzenia lub zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (**poziom 2**), oraz

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

- ◆ dane wejściowe dla składnika aktywów bądź zobowiązań nieoparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (**poziom 3**).

2.8.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych straciły na wartości. W odniesieniu do instrumentów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży, ustalając czy nastąpiła utrata wartości papierów wartościowych, bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu, kondycję finansową i możliwości rozwoju emitenta, a także wpływ ogólnej sytuacji gospodarczej i politycznej na perspektywy rozwoju kraju emitenta. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane straty ujęte w innych całkowitych dochodach wyśięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Kwota skumulowanych strat, która zostaje przeniesiona z kapitału własnego do zysków lub strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w wyniku finansowym. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w wyniku finansowym dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu przez wynik finansowy.

W przypadku ustania przesłanek utraty wartości następuje odwrócenie odpisów aktualizujących:

- ◆ przez zysk lub stratę bieżącego okresu – w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży będących instrumentami dłużnymi;
- ◆ poprzez pozostałe całkowite dochody – w przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży będących instrumentami kapitałowymi.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka z Grupy nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi bankructwo lub wystąpi o postępowanie układowe, opóźnienia w spłatach są przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość. Kwotą odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Należności nieściągalne oraz odpisy aktualizujące należności wątpliwe są odpisywane w zysk lub stratę bieżącego okresu.

Należności podlegają spisaniu ze sprawozdania z całkowitych dochodów, kiedy ich nieściągalność została udokumentowana:

- ◆ postanowieniem o nieściągalności, uznanym przez wierzyciela jako odpowiadającym stanowi faktycznemu, wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego, albo
- ◆ postanowieniem sądu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie roszczeń wierzycieli lub ukończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, albo
- ◆ protokołem stwierdzającym, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe albo wyższe od jej kwoty.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.9 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Do pozycji rozliczenia międzyokresowe Grupa zalicza nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok mającego charakter leasingu operacyjnego. Na dzień początkowego ujęcia składnik wycenia się w cenie nabycia. Na koniec okresu sprawozdawczego, prawo wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów traktowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

2.10 Pozostałe należności

W pozycji „Pozostałe należności” prezentowane są głównie rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów oraz krótkoterminowa część kwoty zapłaconej z tytułu nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów mającego charakter leasingu operacyjnego.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne dokonywane są, jeżeli wydatki poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują rozliczenia:

- ♦ długoterminowe, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych i trwają dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- ♦ krótkoterminowe, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych i trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów stosownie do okresu trwania związanej z nimi umowy w cenie nabycia.

Odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać należnych kwot. Odpis aktualizujący wartość należności głównej ujmowany jest jako pozostałe koszty.

2.11 Zapasy

Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia, nie wyższej jednak od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

Materiały są wyceniane na dzień bilansowy w cenach zakupu nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości zalicza się do pozostałych kosztów.

2.12 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

W sytuacji gdy transakcja sprzedaży wiąże się z utratą kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej klasyfikuje się, jako przeznaczone do sprzedaży.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.13 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ujmowane w sprawozdaniach z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje z pierwotnym terminem wymagalności do roku od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia oraz o dużej płynności lub nienarażonych na istotną zmianę wartości godziwej.

2.14 Kapitał własny Grupy

Kapitał własny Grupy stanowią:

- ◆ kapitał podstawowy jednostki dominującej, na który składa się wykazany w wartości nominalnej kapitał zakładowy, oraz przeszacowanie z tytułu hiperinflacji,
- ◆ pozostałe kapitały, obejmujące kapitał z aktualizacji wyceny,
- ◆ zyski zatrzymane, obejmujące:
 - ✓ zyski z lat ubiegłych (obejmujące powstały z zysków lat ubiegłych kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe),
 - ✓ wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego.

Składniki kapitału własnego (za wyjątkiem zysków zatrzymanych oraz wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) zostały przekształcone przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen, począwszy od daty, w której kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób za okres, w którym gospodarka, w której Grupa prowadzi działalność, była gospodarką hiperinflacyjną, tj. do dnia 31 grudnia 1996 r. Efekt przeliczenia odpowiednich składników kapitału własnego wskaźnikami inflacji został ujęty w zyskach zatrzymanych i zaprezentowany w nocie 12.

Grupa prezentuje udziały niekontrolujące w wartości proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki zależnej. Zmiany w udziałach własnościowych w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli, ujmuje się jako transakcje z właścicielami jednostki bezpośrednio w kapitale własnym. Wszelkie zmiany wartości udziałów niekontrolujących ujmowane są na podstawie proporcjonalnej wartości aktywów netto jednostki zależnej. Nie koryguje się w takim przypadku wartości firmy oraz nie ujmuje się z tego tytułu zysków lub strat.

2.15 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe obejmują: zobowiązania handlowe, z tytułu emisji obligacji, leasingu finansowego oraz pozostałe zobowiązania.

Zobowiązania finansowe na dzień bilansowy wyceniane są według metody zamortyzowanego kosztu, czyli cenie nabycia, po jakiej składnik zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg, pomniejszonej o spłaty wartości nominalnej, odpowiednio skorygowanej o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, a w przypadku instrumentów o zmiennej stopie procentowej - w stosunku do określonego umownie następnego terminu poziomu odniesienia (dnia ustalenia stopy procentowej) wyliczonej za pomocą efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu zobowiązania, przy której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanej z instrumentem finansowym przyszłych przepływów pieniężnych.

Zobowiązania handlowe stanowią zobowiązania do zapłaty za towary i usługi nabyte w toku zwykłej działalności gospodarczej przedsiębiorstwa od dostawców. Zobowiązania handlowe klasyfikuje się, jako zobowiązania krótkoterminowe, jeżeli termin zapłaty przypada w ciągu jednego roku (lub w zwykłym cyklu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jeżeli jest dłuższy). W przeciwnym wypadku, zobowiązania wykazuje się, jako długoterminowe.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.16 Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- ◆ możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki,
- ◆ obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ:
 - ✓ prawdopodobieństwo braku konieczności wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku jest niższe niż konieczność ich wydatkowania, lub
 - ✓ kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

2.17 Podatek dochodowy

2.17.1 Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 3 października 2013 r. Naczelnik Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie wydał decyzję o rejestracji Podatkowej Grupy Kapitałowej na okres trzech lat podatkowych od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. Do końca 2016 r. Podatkową Grupę Kapitałową tworzyły: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz GPW Centrum Usług S.A.

28 września 2016 r. spółki:

- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- Towarowa Giełda Energii S.A.,
- BondSpot S.A. oraz
- GPW Centrum Usług S.A.

zawarły, w formie aktu notarialnego, umowę o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej GPW S.A. („PGK GPW”, „PGK”) na okres 3 lat, tzn. od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.

Spółki tworzące PGK na mocy przepisów Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych tracą odrębność podmiotową dla celów rozliczeń CIT i otrzymują status jednego podatnika. Dochód takiego podatnika ustalany jest poprzez wykazanie nadwyżki sum dochodów spółek wchodzących w skład PGK nad sumą poniesionych strat.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., jako Spółka Reprezentująca Podatkową Grupę Kapitałową, jest podmiotem odpowiedzialnym za kalkulację i wpłacanie kwartalnych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W jednostkowych sprawozdaniach finansowych podmiotów wchodzących w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki ujmują tak, jakby były odrębnym podatnikiem.

Pomimo zaprzestania odrębnego rozliczania podatku dochodowego przez spółki wchodzące w skład PGK, są one w dalszym ciągu zobligowane do samodzielnego rozliczania np. podatku od towarów i usług, czy też podatków lokalnych.

2.17.2 Podatek bieżący

Podatek bieżący wyliczany jest na podstawie wyniku podatkowego poszczególnych spółek za dany rok obrotowy ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi i przy zastosowaniu stawek podatkowych wynikających z tych przepisów. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.17.3 Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwę z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w pełnej wysokości. Rezerwa ta nie podlega dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe lub dodatnie różnice przejściowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu. Podatek odroczony jest ujmowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczony dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczony również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w odpowiednim składniku kapitału własnego.

Spółka dominująca nie tworzy rezerw i aktywów na odroczony podatek dochodowy na różnice pomiędzy wartością podatkową i bilansową inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone, ponieważ z dużym prawdopodobieństwem różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Kompensaty aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Grupa posiada możliwość wyegzekwowania tytułu do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz gdy aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika.

2.18 Świadczenia pracownicze

2.18.1 Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych lub planów podziału zysku, jeżeli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

Ponadto w Grupie istnieje motywacyjny system wynagrodzeń, według którego pracownicy mają prawo do premii rocznej (uzależnionej od zysku ze sprzedaży i wykonania celów premiowych oraz elementu uzależnionego od indywidualnej oceny pracownika) lub premii. Grupa tworzy rezerwy na premie w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwy szacowane są według najlepszej wiedzy zarządów spółek Grupy w zakresie możliwych do wypłacenia premii, na podstawie motywacyjnego systemu wynagrodzeń.

2.18.2 Program określonych składek

Jednostka dominująca odprowadza składki z tytułu Pracowniczego Programu Emerytalnego, do którego pracownicy należą dobrowolnie na podstawie umowy. Z chwilą uiszczenia składek GPW nie ma dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności na rzecz Pracowniczego Programu Emerytalnego. Składki te ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych gdy przypadają do zapłaty. Wypłacone świadczenia emerytalne ujmuje się jako koszt okresu, którego dotyczą.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te stanowią program państwowy i mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy do wniesienia składek do programu emerytalnego za każdy okres jest ujęte na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok.

2.18.3 Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Do marca 2015 r. w jednostce dominującej funkcjonował Fundusz odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne wypłacane ze środków ww. funduszu były jednorazowym świadczeniem stanowiącym wielokrotność miesięcznego wynagrodzenia (od 100% do 500%, w zależności od stażu pracy oraz liczb miesięcy pozostających do osiągnięcia wieku emerytalnego). Od marca 2015 r. pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Koszty obowiązkowych świadczeń emerytalnych rozpoznawane są w zysku lub stracie okresu.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia wg stanu na dzień bilansowy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast zyski i straty aktuarialne od nagród jubileuszowych, wypłacanych w spółce do lutego 2015 r., odnoszone były w koszty okresu.

2.18.4 Płatności na bazie akcji

W 2015 i 2016 r. System motywacyjny dla Zarządów Spółek z Grupy zawiera element zmienny zwany roczną premią przyznawaną na podstawie uzyskanej oceny rocznej dokonanej przez Rady Nadzorcze w poszczególnych Spółkach z Grupy oraz świadczenia dodatkowe. Wysokość premii maksymalnej przysługującej w danym roku określana jest przez Rady Nadzorcze. W ramach maksymalnej wysokości premii Rada Nadzorcza danej Spółki na podstawie dokonanej oceny realizacji powierzonych zadań i osiągniętych przez Spółkę wyników może przyznać członkom Zarządu premię składającą się z trzech elementów:

- ◆ 30% kwoty przyznanej premii jest wypłacana jednorazowo,
- ◆ 30% przyznanej premii jest wypłacana w formie akcji fantomowych,
- ◆ 40% przyznanej premii jest zapisywane w Banku Premii.

Zasady i założenia dot. programu motywacyjnego zostały opisane w nocie 15.

Element premii w postaci akcji fantomowych stanowi instrument finansowy pochodny w stosunku do akcji Spółki dominującej będący uprawnieniem członka Zarządu do otrzymania określonej kwoty pieniężnej uzależnionej od mediany kursu akcji Spółki dominującej notowanych na giełdzie za okres pierwszych trzech miesięcy w roku wypłaty.

Szacowana wartość godziwa akcji fantomowych oczekiwanych do przyznania z tytułu świadczonej przez członków Zarządu pracy powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami, równomiernie w roku premiowym. Od dnia przyznania do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach fantomowych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Spółki z Grupy na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia, wyceniają zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany tej wartości ujmują w zysku lub stracie okresu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2.19 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach z Grupy ciąży obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne niż brak takiej konieczności oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności z następujących tytułów (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ◆ skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych,
- ◆ koszty restrukturyzacji.

Rezerwy tworzy się na podstawie najlepszych szacunków Zarządów spółek z Grupy w wysokości nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

2.20 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

◆ Rozliczenia międzyokresowe przychodów ze sprzedaży

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują w szczególności zarachowane przychody za usługi, które zostaną wykonane w kolejnych okresach sprawozdawczych (np. opłaty członkowskie i za udział w rynkach wpłacone przez odbiorców za kolejny rok obrotowy).

◆ Rozliczenia międzyokresowe przychodów z dotacji rządowych

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów Grupa ujmuje otrzymane dotacje do aktywów. Dotacje rządowe ujmuje się jeśli istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni związane z nimi warunki oraz dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów oraz ujmuje się w wyniku finansowym (pozostałych przychodach) w sposób systematyczny przez okres użytkowania składników aktywów, których dotacja dotyczy.

Dotacje do dochodów ujmowane są w wyniku finansowym (pozostałych przychodach) w systematyczny sposób w okresach, w których Grupa ujmuje odpowiednie koszty, których pokrycia oczekuje się z dotacji.

2.21 Przychody

2.21.1 Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży są rozpoznawane kiedy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, oraz że kwotę przychodu można określić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej otrzymanej lub należnej i reprezentującej należności za usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej. Przychody ze sprzedaży rozpoznawane są w momencie wykonania usług stanowiących podstawową działalność Grupy.

Przychody ze sprzedaży dzielą się na trzy główne kategorie:

- ◆ Przychody z rynku finansowego,
- ◆ Przychody z rynku towarowego,
- ◆ Pozostałe przychody (ze sprzedaży).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W ramach przychodów z **rynku finansowego** Grupa wyróżnia:

◆ **Przychody z obsługi obrotu**

Transakcje obejmują przychody od członków giełdy pobierane na podstawie Regulaminu Giełdy oraz Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu. Główną pozycją przychodów w tej grupie są opłaty transakcyjne. Opłaty te uzależnione są od wartości transakcji i liczby zrealizowanych zleceń oraz wolumenu obrotu, jak również od rodzaju instrumentu będącego przedmiotem tego obrotu. Oprócz prowizji od obrotu pobierane są opłaty ryczałtowe za dostęp i wykorzystanie systemu informatycznego Giełdy. W ramach przychodów z obsługi obrotu na rynku finansowym ujmowane są również przychody spółki BondSpot z obsługi obrotu na prowadzonych przez tę spółkę rynkach instrumentów dłużnych.

◆ **Przychody od emitentów**

Obsługa emitentów obejmuje przychody od emitentów pobierane na podstawie Regulaminu Giełdy oraz Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu. Główną pozycją przychodów w tej grupie są roczne opłaty za notowanie papierów wartościowych. Ponadto od emitentów pobierane są m.in. opłaty za dopuszczenie do obrotu oraz inne opłaty. W ramach przychodów Grupy z obsługi emitentów ujmowane są również przychody spółki BondSpot od emitentów instrumentów notowanych na prowadzonych przez tę spółkę rynkach instrumentów dłużnych.

◆ **Przychody ze sprzedaży informacji**

Przychody ze sprzedaży informacji jednostki dominującej obejmują sprzedaż informacji giełdowych: danych giełdowych czasu rzeczywistego oraz danych statystyczno-historycznych w postaci codziennej prenumeraty za pośrednictwem poczty elektronicznej, wydawnictw w wersji elektronicznej, kalkulacji indeksów oraz pozostałych kalkulacji i licencji na indeksy giełdowe. Sprzedaż informacji odbywa się na podstawie odrębnych umów zawieranych z dystrybutorami serwisów giełdowych, z członkami giełdy oraz z innymi organizacjami, głównie instytucjami finansowymi. W ramach przychodów ze sprzedaży informacji Grupy ujmowane są również przychody ze sprzedaży serwisów informacyjnych BondSpot.

Przychody z **rynku towarowego** obejmują przede wszystkim opłaty pobierane przez TGE na podstawie Regulaminu obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A., przez IRGiT na podstawie Regulaminu Giełdowej Izby Rozrachunkowej (głównie w zakresie rozliczania transakcji zawieranych na TGE) oraz przez InfoEngine z tytułu prowadzenia działalności operatora handlowego i handlowo-technicznego.

W ramach przychodów z **rynku towarowego** Grupa wyróżnia:

◆ **Przychody z obsługi obrotu**

Przychody te obejmują opłaty stałe od członków TGE za uczestnictwo w poszczególnych rynkach oraz przychody z tytułu opłat transakcyjnych na rynkach prowadzonych przez TGE, tzn.: Rynku Dnia Następnego i Rynku Dnia Bieżącego, Rynku Gazu, Rynku Praw Majątkowych, Rynku Towarowego Terminowego, Rynku Uprawnień do Emisji.

◆ **Przychody z tytułu prowadzenia Rejestru Świadectw Pochodzenia i Rejestru Gwarancji Pochodzenia**

W ramach przychodów z prowadzenia Rejestrów, Grupa pobiera opłaty wynikające z czynności, jakie są świadczone na rzecz członków Rejestrów, tzn. m.in. za: wpis świadectwa, wystawienie praw, zwiększenie i zmniejszenie salda praw, umorzenie świadectw, wpis gwarancji, zgłoszenie przekazania gwarancji odbiorcy końcowemu, przyjęcie oferty sprzedaży, rozpatrzenie wniosku.

◆ **Przychody z tytułu rozliczania transakcji**

Przychody z tytułu rozliczania transakcji stanowią przychody spółki IRGiT, na które składają się:

- ✓ przychody z tytułu opłat stałych od członków Izby,
- ✓ przychody z tytułu rozliczenia i rozrachunku transakcji giełdowych na rynkach prowadzonych przez TGE S.A.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe przychody (ze sprzedaży) obejmują wszelkie inne usługi świadczone przez Grupę takie, jak m.in.: najem pomieszczeń biurowych, usługi finansowo-księgowe i kadrowe dla spółek Grupy GPW oraz usługi dla KNF tj. udostępnianie aplikacji informatycznej umożliwiającej korzystanie z danych oraz wsparcie techniczne i merytoryczne.

2.21.2 Pozostałe przychody

Pozostałe przychody obejmują: otrzymane odszkodowania i darowizny, zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, odwrócenie odpisów aktualizujących należności lub wartość inwestycji, roczną korektę podatku naliczonego VAT, usługi refakturowane pracownikom, przychody od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego w ramach rozliczenia realizacji projektów międzynarodowych (patrz: nota 2.20).

2.21.3 Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują: zyski na sprzedaży aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz utrzymywanych do terminu wymagalności, jak również przychody z tytułu dywidend.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

2.22 Koszty

Do kosztów (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się koszty, które dotyczą działalności zasadniczej w poszczególnych spółkach, tj. działalności, do prowadzenia której spółki zostały powołane, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to koszty osobowe oraz koszty utrzymania infrastruktury informatycznej systemów transakcyjnych przeznaczonych: na rynku finansowym - do obsługi obrotu instrumentami finansowymi oraz działalności związanej z tym obrotem, na rynku towarowym - do obsługi obrotu energią elektryczną, gazu i praw majątkowych, a także koszty w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego.

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofania środków przez udziałowców lub właścicieli.

Grupa prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym.

2.23 Koszty finansowe z tytułu emisji obligacji

GPW jako emitent obligacji ponosi koszty związane z obsługą tego zadłużenia. Okresy odsetkowe dla obligacji serii A i B, a także serii C są półroczne. Odsetki od obligacji serii A i B są naliczane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej w taki sposób, iż na każdy moment zmiany oprocentowania Spółka na nowo ustala efektywną stopę procentową i od dnia zmiany oprocentowania nalicza odsetki nową efektywną stopą procentową. Obligacje serii C są oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 3,19 procent w skali roku.

2.24 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy, stanowi leasing operacyjny. Leasing gruntu, jeżeli nie przewiduje się przeniesienia tytułu prawnego na leasingobiorcę przed końcem okresu leasingu, klasyfikowany jest, jako leasing operacyjny.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W szczególności, do umów leasingu operacyjnego klasyfikuje się prawo wieczystego użytkowania gruntów Skarbu Państwa.

Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego, pomniejszone o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy, rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

2.25 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

3.1 Czynniki ryzyka finansowego

Działalność Grupy wiąże się z określonymi ryzykami finansowymi. Grupa narażona jest na następujące rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych, ryzyko walutowe oraz ryzyko cenowe), ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Program Grupy zarządzania ryzykiem skupia się na nieprzewidywalności rynków finansowych oraz stara się minimalizować potencjalne niekorzystne wpływy na wyniki finansowe Grupy. Organem odpowiedzialnym za zarządzanie ryzykiem jest Zarząd GPW. W Grupie funkcjonują komórki odpowiedzialne za zapewnienie płynności finansowej, także w zakresie walut obcych, windykacji należności oraz terminowego regulowania zobowiązań, szczególnie podatkowych.

3.2 Ryzyko rynkowe

3.2.1 Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych

Grupa narażona jest na ryzyko stopy procentowej w stopniu umiarkowanym.

W 2015 r. Grupa sprzedała posiadane obligacje Skarbu Państwa i obecnie posiada jedynie lokaty krótkoterminowe, których oprocentowanie jest stałe, negocjowane i ustalane w chwili zawarcia kontraktu i którego wysokość zbliżona jest do rynkowych stóp procentowych obowiązujących na moment zawarcia lokaty. W sytuacji wzrostu rynkowych stóp procentowych, Grupa pozyska wyższe przychody z tytułu odsetek, a w przypadku spadku rynkowych stóp procentowych, Grupa osiągnie niższe przychody z tytułu odsetek.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy jednostki dominującej przed opodatkowaniem, wzrost/(spadek) stóp o 0,50 punktu procentowego (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby zmianą przychodów finansowych ponoszonych przez jednostkę dominującą, a tym samym:

- ♦ w 2016 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 039 tys. zł,
- ♦ w 2015 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 097 tys. zł.

Jednostka dominująca jest również emitentem obligacji o zmiennym oprocentowaniu opartym o stawkę WIBOR 6M. W sytuacji wzrostu stóp procentowych, jednostka dominująca będzie zobowiązana wypłacić obligatariuszom kupony odsetkowe o wyższej wartości, a w przypadku spadku stóp procentowych, wartość kuponów odsetkowych do wypłaty przez jednostkę dominującą będzie niższa. Spółka kalkuluje wrażliwość na zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych WIBOR 6M biorąc pod uwagę jako dane wejściowe poziom zadłużenia i oprocentowania w bieżącym okresie sprawozdawczym.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że wzrost/(spadek) stóp o 0,50 punktu procentowego (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby zmianą kosztów finansowych ponoszonych przez Spółkę, a tym samym:

- ♦ w 2016 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 225 tys. zł,
- ♦ w 2015 r. spadkiem/(wzrostem) wyniku finansowego przed opodatkowaniem i przepływów pieniężnych o 1 076 tys. zł.

Pozostałe pozycje aktywów finansowych niezaprezentowane w tabelach poniżej, podobnie jak pozycje zobowiązań finansowych (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu emisji obligacji), nie są oprocentowane.

Tabela 2

Analiza aktywów i zobowiązań finansowych w oparciu o datę zapadalności lub datę zmiany oprocentowania tych aktywów i zobowiązań, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza

	Stan na 31 grudnia 2016 r.							
	Data zapadalności/ data zmiany oprocentowania							
	do 1 roku				1-2 lata	3-5 lat	> 5 lat	Razem
< 1 m-ca	1-3 m-ce	> 3 m-ce	Razem					
Lokaty bankowe i rachunki bieżące	356 742	25 539	64 517	446 798	-	-	-	446 798
Razem aktywa finansowe	356 742	25 539	64 517	446 798	-	-	-	446 798
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe	-	-	-	-	-	-	123 459	123 459
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe	122 279	-	603	122 882	-	-	-	122 882
Razem zobowiązania finansowe	122 279	-	603	122 882	-	-	123 459	246 341

Tabela 3

Analiza aktywów i zobowiązań finansowych w oparciu o datę zapadalności lub datę zmiany oprocentowania tych aktywów i zobowiązań, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza

	Stan na 31 grudnia 2015 r.							
	Data zapadalności/ data zmiany oprocentowania							
	do 1 roku				1-2 lata	3-5 lat	> 5 lat	Razem
< 1 m-ca	1-3 m-ce	> 3 m-ce	Razem					
Lokaty bankowe i rachunki bieżące	167 433	39 567	153 389	360 389	-	-	-	360 389
Razem aktywa finansowe	167 433	39 567	153 389	360 389	-	-	-	360 389
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe	-	-	120 257	120 257	-	-	123 543	243 800
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe	-	-	682	682	-	-	-	682
Razem zobowiązania finansowe	-	-	120 939	120 939	-	-	123 543	244 482

3.2.2. Ryzyko zmiany kursów walut

Grupa jest narażona na umiarkowane ryzyko zmiany kursów walut. W celu minimalizacji ryzyka walutowego, bieżące koszty nominowane w euro Grupa pokrywa środkami pieniężnymi zdeponowanymi na rachunku walutowym, pozyskanymi od odbiorców regulujących swoje należności w euro.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Ze względu na zakup nowego systemu transakcyjnego (UTP) Zarząd GPW podjął decyzję o zabezpieczeniu przepływów pieniężnych wynikających z umowy na dostawę ww. systemu. Po dokonaniu w 2013 roku płatności dotyczących systemu UTP oraz otrzymanej faktury w 2015 roku, rachunkowość zabezpieczeń na koniec 2015 r. obejmowała środki na planowany zakup modułu UTP-Derywaty. W 2016 r. jednostka dominująca zaprzestała stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Szczegóły w tym zakresie zostały przedstawione w notcie 3.6.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości na dzień 31 grudnia 2016 r. zmiana średniego kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników, spowodowałaby następujące zmiany wyniku finansowego przed opodatkowaniem za 2016 r.:

- ◆ EUR (spadek/wzrost kursu o 0,4424 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 2 153 tys. zł,
- ◆ GBP (wzrost/spadek kursu o 0,5145 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 41 tys. zł,
- ◆ USD (wzrost/spadek kursu o 0,4179 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 3 tys. zł.

Analiza przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2015 r. zmiana średniego kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników, następujące zmiany wyniku finansowego przed opodatkowaniem za 2015 r.:

- ◆ EUR (spadek/wzrost kursu o 0,4262 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 1 582 tys. zł,
- ◆ GBP (wzrost/spadek kursu o 0,5465 zł) – spadek/wzrost wyniku finansowego przed opodatkowaniem o 7 tys. zł.

oraz zmiany kapitału z aktualizacji inwestycji finansowych w zakresie rachunkowości zabezpieczeń za 2015 r.:

- ◆ EUR (spadek/wzrost kursu o 0,4262 zł) – spadek/wzrost kapitału z aktualizacji inwestycji finansowych o 448 tys. zł

Tabela 4 Pozycja walutowa netto Grupy

	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.				Łączna wartość bilansowa w PLN
	PLN	EUR*	USD*	GBP*	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	430 466	16 346	-	2	446 814
Należności handlowe (netto)	93 279	7 001	-	-	100 280
Aktywa finansowe razem	523 745	23 347	-	2	547 094
Zobowiązania handlowe	4 127	1 822	25	413	6 387
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	246 341	-	-	-	246 341
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	94	-	-	-	94
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	214	-	-	-	214
Zobowiązania finansowe razem	250 776	1 822	25	413	253 036
Pozycja walutowa netto	272 969	21 525	(25)	(411)	294 058

* Kwoty zostały przeliczone na PLN po kursie z dnia bilansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 5 Pozycja walutowa netto Grupy

	Stan na dzień 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)				Łączna wartość bilansowa w PLN
	PLN	EUR*	USD*	GBP*	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	348 700	11 691	-	2	360 393
Należności handlowe (netto)	80 050	7 683	-	-	87 732
Aktywa finansowe razem	428 750	19 374	-	2	448 125
Zobowiązania handlowe	4 971	3 555	-	71	8 597
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	244 482	-	-	-	244 482
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	139	-	-	-	139
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	192	-	-	-	192
Zobowiązania finansowe razem	249 784	3 555	-	71	253 410
Pozycja walutowa netto	178 966	15 819	-	(69)	194 715

* Kwoty zostały przeliczone na PLN po kursie z dnia bilansowego.

Tabela 6 Pozycja walutowa Grupy

	Stan na dzień 31 grudnia 2014 r. (dane przekształcone)				Łączna wartość bilansowa w PLN
	PLN	EUR*	USD*	GBP*	
Obligacje skarbowe dostępne do sprzedaży**	10 503	-	-	-	10 503
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	374 585	14 455	-	2	389 042
Należności handlowe (netto)	65 296	4 812	6	-	70 114
Aktywa finansowe razem	450 384	19 267	6	2	469 659
Zobowiązania handlowe	7 798	1 766	351	102	10 017
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	244 078	-	-	-	244 078
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	359	-	-	-	359
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	175	-	-	-	175
Zobowiązania finansowe razem	252 410	1 766	351	102	254 629
Pozycja walutowa netto	197 974	17 501	(345)	(100)	215 030

* Kwoty zostały przeliczone na PLN po kursie z dnia bilansowego.

** Uwzględniono naliczone odsetki

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.2.3. Ryzyko cenowe

Grupa narażona jest na ryzyko cenowe dotyczące dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych z tytułu inwestycji posiadanych przez Grupę i sklasyfikowanych w sprawozdaniach z sytuacji finansowej, jako dostępne do sprzedaży. Grupa Kapitałowa nie jest narażona na ryzyko cenowe dotyczące fluktuacji cen towarów masowych.

Nabywane przez Grupę dłużne papiery wartościowe mają ustaloną cenę wykupu i cechują się niskim ryzykiem. Potencjalne zmiany ich cen rynkowych uzależnione są od poziomu stóp procentowych, których wpływ przedstawiono w nocie 3.2.1. powyżej.

3.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec Grupy lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązań.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu świadczonych usług jest ograniczane przez Zarząd jednostki dominującej poprzez ocenę bieżącej wiarygodności kontrahentów. W ocenie Zarządu spółki dominującej w Grupie nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego związanego z należnościami z tytułu świadczonych usług. W Grupie obowiązują uchwały Zarządu jednostki dominującej, które ustalają odroczone terminy płatności zróżnicowane w zależności od grup kontrahentów. Terminy płatności wynoszą dla większości kontrahentów 21 dni, natomiast dla odbiorców serwisów giełdowych wynoszą najczęściej 45 dni.

Wiarygodność kontrahentów weryfikowana jest zgodnie z regulaminem obowiązującym w GPW oraz zgodnie z dobrymi praktykami rynku kapitałowego, dotyczącymi emitentów papierów wartościowych i Członków Giełdy. W ramach weryfikacji, GPW szczegółowo analizuje dokumenty aplikacyjne, w tym sprawozdania finansowe, odpisy z KRS i notyfikacje KNF.

Decyzją Zarządu jednostki dominującej, w skład portfela dłużnych papierów wartościowych wchodzi jedynie papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa (rating A2 wg Moody's). Dzięki temu ekspozycja na ryzyko z tytułu utraty korzyści lub ewentualnych strat z tego powodu jest minimalizowane.

W przypadku banków i instytucji finansowych (w szczególności lokat i rachunków bankowych) akceptuje się jedynie podmioty posiadające rating na wysokim poziomie i stabilną sytuację rynkową, tj. o ratingu wg Moody's powyżej Baa2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym z posiadanymi środkami pieniężnymi jest realizowane przez Grupę poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych.

Odzwierciedleniem maksymalnego obciążenia Grupy ryzykiem kredytowym jest wartość bilansowa należności handlowych (w tym należności z tytułu VAT, patrz: nota 31), posiadanych lokat bankowych oraz wartość portfela zakupionych dłużnych papierów wartościowych.

Tabela 7 Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Należności handlowe (netto)	100 280	87 732	70 114
Dłużne papiery wartościowe (obligacje i bony skarbowe emitowane przez Skarb Państwa; dostępne do sprzedaży)	-	-	10 503
Lokaty bankowe i rachunki bieżące (zaliczane do środków pieniężnych i ekwiwalentów)	446 798	360 389	389 026
Razem	547 078	448 121	469 643

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.4 Ryzyko utraty płynności

Z analizy sytuacji finansowej i majątkowej Grupy wynika, że Grupa nie jest istotnie narażona na ryzyko utraty płynności.

Analiza struktury aktywów Grupy wskazuje na znaczny udział środków płynnych, a więc bardzo dobrą sytuację Grupy w zakresie płynności. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty posiadane przez Grupę na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły 446 814 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 360 393 tys. zł) co stanowiło na 31 grudnia 2016 r. 38,59% aktywów ogółem (31 grudnia 2015 r.: 33,58%). Z analizy struktury pasywów wynika następujące zaangażowanie kapitałów własnych w finansowanie działalności Grupy: na dzień 31 grudnia 2016 r. kapitały własne stanowiły 64,37% sumy kapitału własnego i zobowiązań (31 grudnia 2015 r.: 66,46%).

Zarząd jednostki dominującej na bieżąco monitoruje prognozowany poziom środków płynnych Grupy na podstawie kontraktowych przepływów pieniężnych, ustalonych w oparciu o bieżące stopy procentowe.

Tabela 8 Analiza płynności

	Stan na 31 grudnia 2016 r.						Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-5 lat	> 5 lat	
Lokaty bankowe, rachunki bieżące oraz gotówka w kasie	356 758	25 539	64 517	-	-	-	446 814
Należności handlowe (netto)	29 527	3 336	-	67 417	-	-	100 280
Aktywa razem	386 285	28 875	64 517	67 417	-	-	547 094
Zobowiązania handlowe	6 317	70	-	-	-	-	6 387
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	122 279	-	603	-	-	123 459	246 341
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5	10	16	32	31	-	94
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	214	-	-	-	-	-	214
Zobowiązania razem	128 815	80	619	32	31	123 459	253 036
Nadwyżka/Luka płynności	257 470	28 795	63 898	67 385	(31)	(123 459)	294 058

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 9 Analiza płynności

	Stan na 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)						Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-5 lat	> 5 lat	
Lokaty bankowe, rachunki bieżące oraz gotówka w kasie	167 437	39 567	153 389	-	-	-	360 393
Należności handlowe (netto)	33 957	3 491	-	-	50 284	-	87 732
Aktywa razem	201 394	43 058	153 389	-	50 284	-	448 124
Zobowiązania handlowe	8 574	22	-	-	-	-	8 597
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	-	682	-	120 257	123 543	244 482
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5	13	12	25	85	-	139
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	192	-	-	-	-	-	192
Zobowiązania razem	8 771	35	694	25	120 342	123 543	253 410
Nadwyżka/Luka płynności	192 623	43 023	152 695	(25)	(70 058)	(123 543)	194 714

Tabela 10 Analiza płynności

	Stan na 31 grudnia 2014 r. (dane przekształcone)						Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-5 lat	> 5 lat	
Obligacje skarbowe i bony skarbowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	10 625	-	-	10 625
Lokaty bankowe, rachunki bieżące oraz gotówka w kasie	328 420	52 374	8 248	-	-	-	389 042
Należności handlowe (netto)	33 114	3 293	-	-	33 707	-	70 114
Aktywa razem	361 534	55 667	8 248	10 625	33 707	-	469 780
Zobowiązania handlowe	9 919	98	-	-	-	-	10 017
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	-	-	-	244 078	-	244 078
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	16	34	41	63	205	-	359
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	175	-	-	-	-	-	175
Zobowiązania razem	10 110	132	41	63	244 283	-	254 629
Nadwyżka/Luka płynności	351 424	55 535	8 207	10 562	(210 576)	-	215 152

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.5 Zarządzanie kapitałem

Celem Grupy w efektywnym zarządzaniu zasobami finansowymi jest zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności tak, aby możliwe było realizowanie optymalnego zwrotu dla akcjonariuszy oraz korzyści dla innych interesariuszy.

Grupa definiuje kapitał jako wartość bilansową kapitałów własnych łącznie z udziałami niekontrolującymi. Grupa korzysta także z kapitałów obcych (zobowiązań oprocentowanych) w celu optymalizacji struktury i kosztu pozyskiwania kapitału.

Kapitał własny Grupy na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. wyniósł odpowiednio 745 252 tys. zł oraz 713 192 tys. zł i stanowił 64,37% oraz 66,46% pasywów Grupy ogółem. Podmiot dominujący Grupy wypłacił dywidendę w wysokości 99 054 tys. zł w 2016 r. oraz 100 733 tys. zł w 2015 r. (patrz: Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym).

Kapitał obcy Grupy to przede wszystkim zobowiązania z tytułu emisji obligacji korporacyjnych GPW S.A. serii A, B oraz C (patrz: nota 13).

Wskaźniki stosowane przez Spółkę do zarządzania kapitałem to: dług netto/ EBITDA, wskaźnik zadłużenia kapitału własnego, wskaźnik bieżącej płynności finansowej, wskaźnik pokrycia odsetek z tytułu emisji obligacji.

Tabela 11 Wskaźniki do zarządzania kapitałem Grupy

	Stan na dzień/za rok zakończony 31 grudnia			Poziom optymalny
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)	
Wskaźniki zadłużenia i finansowania:				
Dług netto/ EBITDA*	(1,1)	(0,6)	(1,0)	poniżej 3 nie więcej niż 50-100%
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego**	33,1%	34,3%	35,2%	
Wskaźniki płynności:				
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej***	2,1	4,9	4,7	powyżej 1,5
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek z tytułu emisji obligacji****	24,3	23,5	17,0	powyżej 1,5

* Dług netto = zobowiązania oprocentowane - środki płynne (na dzień bilansowy)
EBITDA = zysk operacyjny + amortyzacja (za okres ostatnich 12 miesięcy)

** Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego = Zobowiązania oprocentowane / kapitał własny (na dzień bilansowy)

*** Wskaźnik bieżącej płynności finansowej = aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe (na dzień bilansowy)

**** Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek z tytułu emisji obligacji = EBITDA/ Koszty odsetek z tytułu emisji obligacji

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

3.6 Rachunkowość zabezpieczeń

W 2012 r. Zarząd Giełdy podjął decyzję o zabezpieczeniu przepływów pieniężnych wynikających z umowy na dostawę nowego systemu transakcyjnego dla GPW. Na dzień 1 stycznia 2012 r. Spółka dysponowała pełną kwotą EUR potrzebną do uregulowania przyszłego zobowiązania z tytułu nabycia nowego systemu transakcyjnego.

Z uwagi na fakt, iż powyższe środki w EUR utrzymywane były w celu uregulowania przyszłej płatności, Spółka zdecydowała się zaklasyfikować utrzymywane w walucie środki, jako instrument zabezpieczający, który zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych przyszłego zobowiązania wynikające z występowania różnic kursowych. Po dokonaniu w 2013 roku płatności dotyczących systemu UTP oraz otrzymanej faktury w 2015 roku, rachunkowość zabezpieczeń obejmowała środki na planowany zakup modułu UTP-Derywaty posiadającego rozszerzone funkcjonalności w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi w wartości instrumentu zabezpieczającego wynoszącej na dzień 31 grudnia 2015 r. 5 536 tys. zł.

28 czerwca 2016 r. GPW i Euronext podpisały porozumienie, na mocy którego GPW nie zakupi modułu UTP-Derywaty i będzie korzystać z dotychczasowej wersji systemu UTP w najbliższych latach, po czym nastąpi decyzja dotycząca jego ewentualnej modernizacji. W związku z powyższym, w 2016 r. GPW zaprzestała klasyfikacji dedykowanej kwoty w EUR jako instrumentu zabezpieczającego ryzyko zmienności przepływów pieniężnych przyszłego zobowiązania.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

4. Rzeczowe aktywa trwałe

Tabela 12 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.				
	Grunty i budynki	Środki transportu i maszyny	Meble, wyposażenie i urządzenia	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	81 459	12 818	10 783	20 170	125 229
Zwiększenia	-	-	65	17 165	17 230
Reklasyfikacje i inne korekty	142	27 006	(9 185)	(26 748)	(8 785)
Zmniejszenia	(7)	(508)	(28)	(38)	(581)
Amortyzacja	(3 119)	(10 313)	(532)	-	(13 964)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	78 475	29 003	1 103	10 549	119 130
Stan na 31 grudnia 2016 r.:					
Wartość początkowa	121 001	99 134	6 761	10 549	237 445
Umorzenie	(42 526)	(70 131)	(5 658)	-	(118 315)
Wartość księgowa netto	78 475	29 003	1 103	10 549	119 130

Tabela 13 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.				
	Grunty i budynki	Środki transportu i maszyny	Meble, wyposażenie i urządzenia	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	84 671	16 793	4 447	13 852	119 762
Zwiększenia	-	1 508	261	22 044	23 813
Reklasyfikacje i inne korekty	223	2 761	9 863	(15 424)	(2 577)
Zmniejszenia	(353)	(31)	(86)	(302)	(773)
Amortyzacja	(3 082)	(8 213)	(3 702)	-	(14 996)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	81 459	12 818	10 783	20 170	125 229
Stan na 31 grudnia 2015 r.:					
Wartość początkowa	121 073	74 745	21 549	20 170	237 537
Umorzenie	(39 614)	(61 927)	(10 766)	-	(112 307)
Wartość księgowa netto	81 459	12 818	10 783	20 170	125 229

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

5. Wartości niematerialne

Tabela 14 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii wartości niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.				
	Licencje	Prawa autorskie	Know-how	Wartość firmy	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	90 529	229	-	170 970	261 728
Zwiększenia	15 889	198	1 436	-	17 523
Reklasyfikacje i inne korekty	3 269	153	5 553	-	8 975
Zmniejszenia	(2 370)	-	-	-	(2 370)
Amortyzacja	(11 884)	(128)	(29)	-	(12 041)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	95 433	452	6 960	170 970	273 815
Stan na 31 grudnia 2016 r.:					
Wartość początkowa	220 569	4 465	6 989	172 374	404 397
Utrata wartości	-	-	-	(1 404)	(1 404)
Umorzenie	(125 136)	(4 013)	(29)	-	(129 178)
Wartość księgowa netto	95 433	452	6 960	170 970	273 815

Tabela 15 Zmiany wartości księgowej netto poszczególnych kategorii wartości niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.				
	Licencje	Prawa autorskie	Know-how	Wartość firmy	Razem
Wartość księgowa netto na początek okresu	89 357	599	-	171 063	261 019
Zwiększenia	10 286	28	-	-	10 314
Reklasyfikacje i inne korekty	2 655	-	-	-	2 655
Utrata wartości	-	-	-	(93)	(93)
Zmniejszenia	(327)	-	-	-	(327)
Amortyzacja	(11 442)	(399)	-	-	(11 841)
Wartość księgowa netto na koniec okresu	90 529	229	-	170 970	261 728
Stan na 31 grudnia 2015 r.:					
Wartość początkowa	204 566	3 622	-	172 374	380 562
Utrata wartości	-	-	-	(1 404)	(1 404)
Umorzenie	(114 037)	(3 393)	-	-	(117 430)
Wartość księgowa netto	90 529	229	-	170 970	261 728

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

UTP

Licencja systemu transakcyjnego UTP wykazana w kategorii licencji została przyjęta do użytkowania w dniu 15 kwietnia 2013 r. Okres użyteczności ekonomicznej dla systemu transakcyjnego UTP został ustalony na 12 lat (do 31 marca 2025 r.). Wartość netto systemu transakcyjnego UTP na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 64 012 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 71 771 tys. zł).

Projekt PCR

Grupa posiada wartości niematerialne (know-how) w kwocie netto równej 6 960 tys. zł związane z Projektem PCR („PCR”, Price Coupling of Regions). PCR to projekt zapewniający współwłasność oprogramowania systemowego rynku dnia następnego przez 7 europejskich giełd energii. Celem projektu jest zharmonizowanie rynku europejskiego w oparciu o wykorzystanie wspólnego algorytmu obliczeniowego. Uczestnictwo Grupy (poprzez spółkę TGE) w projekcie wynika przede wszystkim z konieczności implementacji regulacji europejskich oraz ze szczególnej roli giełdy energii jako podmiotu wspierającego rozwój rynku energii. Projekt zapewni korzystne efekty finansowe dla uczestników rynku TGE poprzez maksymalizację korzyści płynących z transgranicznej wymiany energii elektrycznej.

W 2016 r. TGE przyznano refundację części kosztów wdrożenia PCR od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego (Polskich Sieci Energetycznych S.A.) w ramach realizacji projektów międzynarodowych, które mają na celu m.in. implementację regulacji europejskich dotyczących transgranicznej wymiany energii elektrycznej (patrz: nota 18). Ww. refundacja wynika z umów zawartych z operatorem i listów gwarancyjnych polskiego regulatora energetyki i ma charakter częściowej refundacji kosztów i nakładów inwestycyjnych, które Grupa poniosła w ramach realizacji ww. projektu.

Wartość firmy

Wartość firmy na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 170 970 tys. zł i obejmowała następujące pozycje:

- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad Towarową Giełdą Energii S.A. w kwocie 147 792 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot S.A. w kwocie 22 986 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku nabycia przez InfoEngine Platformy Obrotu Energią Elektryczną (poee) w kwocie 1 589 tys. zł pomniejszona o odpis z tytułu utraty wartości w kwocie 1 404 tys. zł,
- ♦ wartość firmy powstała w wyniku objęcia przez GPW kontroli nad GPW Centrum Usług w kwocie 8 tys. zł.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku przejęcia kontroli nad Grupą Kapitałową TGE na dzień 31 grudnia 2016 r. przeprowadzono szacując wartość użytkową przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) na podstawie określonych założeń finansowych na lata 2017 – 2021, przyjętych na potrzeby ww. testu. Podstawowe założenia testu na utratę wartości przedstawiono w poniższej tabeli. Kwota nadwyżki wartości odzyskiwalnej wartości ośrodka generującego przepływy pieniężne, do którego należy wartości firmy TGE nad jego wartością bilansową wynosi 517 503 tys. zł. (2015: 695 854 tys. zł). Zarząd nie zidentyfikował kluczowych założeń, których zmiana o racjonalnie oczekiwane wartości doprowadziłaby do wystąpienia utraty wartości.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Zarząd GPW nie stwierdził okoliczności wskazujących na utratę wartości firmy Grupy Kapitałowej TGE na dzień 31 grudnia 2016 r.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku nabycia kontrolnego pakietu akcji BondSpot S.A. na dzień 31 grudnia 2016 r. przeprowadzono szacując wartość użytkową przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) na podstawie określonych założeń finansowych na lata 2017 – 2021, przyjętych na potrzeby ww. testu. Podstawowe założenia testu na utratę wartości przedstawiono w poniższej tabeli. Kwota nadwyżki wartości odzyskiwalnej wartości ośrodka generującego przepływy pieniężne, do którego należy wartości firmy BondSpot nad jego wartością bilansową wynosi 1 062 tys. zł. (2015: 67 tys. zł).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Wartości, o jakie muszą się zmienić podstawowe założenie, aby wartość odzyskiwalna wartości firmy BondSpot była równa jego wartości bilansowej wynoszą:

- ◆ WACC: +0,3% pkt procentowego (2015: +0,01 pkt procentowego),
- ◆ Średnioroczna zmiana przychodów: -0,2 pkt procentowe (2015: -0,01 pkt procentowego),
- ◆ Średnioroczna zmiana kosztów: +0,3 pkt procentowych (2015: +0,02 pkt procentowego),
- ◆ Stopa wzrostu po okresie prognozy: -0,4 pkt procentowe (2015: -0,01 pkt procentowego).

Na podstawie przeprowadzonej analizy Zarząd GPW nie stwierdził okoliczności wskazujących na utratę wartości firmy BondSpot S.A. na dzień 31 grudnia 2016 r.

Tabela 16 Podstawowe założenia przyjęte do wyceny wartości odzyskiwalnej

	Wartość firmy				Podstawowe założenia testu na utratę wartości			
	Wartość początkowa	Utrata wartości	Wartość po uwzględnieniu odpisu	Ilość lat prognozy	WACC	Średnioroczna zmiana przychodów	Średnioroczna zmiana kosztów	Stopa wzrostu po okresie prognozy
Wartość firmy powstała w wyniku:								
objęcia przez GPW kontroli nad TGE	147 792	-	147 792	5	9%	-5%	-1%	2%
objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot	22 986	-	22 986	5	9%	3%	2%	2%
nabycia przez InfoEngine Platformy O brotu Energią Elektryczną (poee)	1 589	(1 404)	185	-	-	-	-	-
objęcia przez GPW kontroli nad GPW CU	8	-	8	-	-	-	-	-
Razem wartość firmy na dzień 31 grudnia 2016 r.:	172 374	(1 404)	170 970					
Wartość firmy powstała w wyniku:								
objęcia przez GPW kontroli nad TGE	147 792	-	147 792	5	8%	0%	3%	2%
objęcia przez GPW kontroli nad BondSpot	22 986	-	22 986	5	8%	5%	0%	2%
nabycia przez InfoEngine Platformy O brotu Energią Elektryczną (poee)*	1 589	(1 404)	185	-	-	-	-	-
objęcia przez GPW kontroli nad GPW CU	8	-	8	-	-	-	-	-
Razem wartość firmy na dzień 31 grudnia 2015 r.:	172 374	(1 404)	170 970					

* Testu na utratę wartości dokonano porównując wartość bilansową ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, do którego została zaalokowana wartość firmy, do wartości godziwej (cena sprzedaży akcji InfoEngine przez GPW do TGE).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień 31 grudnia 2016 r., podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 r., jednostka dominująca posiadała udziały w następujących spółkach stowarzyszonych:

- ◆ Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (podmiot dominujący Grupy KDPW),
- ◆ Centrum Giełdowe S.A.,
- ◆ Aquis Exchange Limited.

Siedziby spółek KDPW S.A. oraz Centrum Giełdowe S.A. znajdują się w Polsce, siedziba Aquis Exchange Limited znajduje się w Wielkiej Brytanii.

Udziały w Aquis Exchange Limited

W dniu 19 sierpnia 2013 r. Zarząd GPW zawarł z Aquis Exchange Limited umowę objęcia akcji nowej emisji Aquis Exchange Limited. Aquis Exchange jest spółką z siedzibą w Wielkiej Brytanii, powołaną w 2012 r. i oferującą pan-europejski rynek obrotu akcjami w formie wielostronnej platformy obrotu. Objęcie akcji przez GPW odbyło się w dwóch etapach zakończonych w dniu 18 lutego 2014 r. łączna cena nabycia wynosiła 25 307 tys. zł (5 mln GBP).

W wyniku objęcia ww. transzy udziałów w Aquis Exchange Limited, na dzień 31 grudnia 2014 r. GPW posiadała łącznie 384 025 akcji zwykłych stanowiących 36,23% ogólnej liczby akcji oraz dających uprawnienia do wykonywania 30,00% praw majątkowych i praw głosu w Aquis Exchange Limited, jako spółce stowarzyszonej Grupy Kapitałowej GPW.

Ze względu na emisję nowej transzy akcji w trzecim kwartale 2015 r., w której GPW nie brała udziału, udział GPW w liczbie akcji spółki Aquis spadł z poziomu 36,23% na dzień 31 grudnia 2014 r. do poziomu 31,01% na dzień 31 grudnia 2015 r. Jednocześnie udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł z poziomu 30,00% do poziomu 26,33%.

Ze względu na emisję akcji w 2016 r., w których GPW również nie wzięła udziału, udział GPW w liczbie akcji spadł z poziomu 31,01% na 31 grudnia 2015 r. do poziomu 22,99% na dzień 31 grudnia 2016 r. Jednocześnie udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł z poziomu 26,33% do poziomu 20,31%.

Tabela 17 Zmiana stanu inwestycji w jednostki stowarzyszone

	Stan na dzień/Dane za okres zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Stan na początek okresu	188 570	188 104
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w Aquis Exchange Limited	5 807	2 754
Dywidenda	(150)	(352)
Udział w zyskach/(stratach) po opodatkowaniu	3 518	(1 530)
Udział w pozostałych całkowitych dochodach	(514)	(405)
Stan na koniec okresu	197 231	188 570

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 18 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Grupa Kapitałowa KDPW S.A.	164 549	157 365
Centrum Giełdowe S.A.	16 383	16 261
Aquis Exchange Limited	16 299	14 944
Razem	197 231	188 570

Tabela 19 Informacje na temat podmiotów stowarzyszonych w 2016 r.

	Stan na / Dane za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.			
	Grupa KDPW*	Centrum Giełdowe S.A.	Aquis Exchange Limited**	Razem
Aktywa obrotowe:	1 922 516	3 459	42 329	n/d
<i>w tym środki pieniężne i ekwiwalenty</i>	94 093	2 499	39 716	n/d
Aktywa trwałe	219 958	68 994	334	n/d
Zobowiązania krótkoterminowe	1 633 825	6 222	550	n/d
Zobowiązania długoterminowe	15 860	143	-	n/d
Przychody ze sprzedaży	117 544	14 598	6 521	n/d
Amortyzacja	15 428	2 906	1 009	n/d
Podatek dochodowy	5 854	267	(1 415)	n/d
Dywidenda należna GPW S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r.	-	150	-	n/d
Zysk/(Strata) netto za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	23 829	1 100	(18 996)	<i>n/d</i>
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki**	33,33%	24,79%	20,31%	n/d
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	7 698	273	(4 453)	3 518

* Grupa KDPW sporządza sprawozdanie zgodnie z Ustawą o Rachunkowości. Zaprezentowany w powyższej tabeli wynik netto Grupy KDPW został dostosowany do zasad rachunkowości stosowanych w Grupie GPW.

** W 2016 r. nastąpiło kilkukrotne podniesienie kapitału Aquis, w którym GPW nie brała udziału. W związku z powyższym udział GPW w Aquis zmieniał się w trakcie 2016 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu wyniósł 20,31%.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 20 Informacje na temat podmiotów stowarzyszonych w 2015 r.

	Stan na / Dane za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.			
	Grupa KDPW*	Centrum Giełdowe S.A.	Aquis Exchange Limited**	Razem
Aktywa obrotowe:	1 713 813	4 845	19 089	n/d
<i>w tym środki pieniężne i ekwiwalenty</i>	214 309	4 098	17 116	n/d
Aktywa trwałe	197 694	71 565	1 331	n/d
Zobowiązania krótkoterminowe	1 424 919	5 966	752	n/d
Zobowiązania długoterminowe	15 282	4 849	-	n/d
Przychody ze sprzedaży	125 503	14 948	3 051	n/d
Amortyzacja	16 964	2 896	2 220	n/d
Podatek dochodowy	4 046	348	-	n/d
Dywidenda należna GPW S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2015 r.	-	352	-	n/d
Zysk/(Strata) netto za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.	13 752	1 422	(23 093)	<i>n/d</i>
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki**	33,33%	24,79%	26,33%	<i>n/d</i>
Udział Grupy w zyskach/(stratach) jednostki za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.	4 584	353	(6 467)	(1 530)

* Grupa KDPW sporządza sprawozdanie zgodnie z Ustawą o Rachunkowości. Zaprezentowany w powyższej tabeli wynik netto Grupy KDPW został dostosowany do zasad rachunkowości stosowanych w Grupie GPW.

** W 2015 r. nastąpiło kilkukrotne podniesienie kapitału Aquis, w którym GPW nie brała udziału. W związku z powyższym udział GPW w Aquis zmienił się w trakcie 2015 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu wyniósł 26,33%.

Umowa warunkowej sprzedaży akcji Aquis

10 czerwca 2016 r. GPW wraz z pozostałymi akcjonariuszami Aquis zawarła umowę dotyczącą akcji Aquis Exchange Limited. W ramach podpisanego aneksu do umowy akcjonariuszy GPW zobowiązała się do warunkowej sprzedaży całego pakietu akcji Aquis po cenie 37 GBP za akcję. Ww. opcja call może zostać wykonana przez akcjonariuszy Aquis w przypadku negatywnej decyzji GPW dotyczącej przeprowadzenia oferty publicznej lub w przypadku negatywnej decyzji GPW dotyczącej ewentualnej restrukturyzacji Aquis koniecznej do przeprowadzenia oferty publicznej. Opcja call jest ważna do końca listopada 2017 r. i później wygasa.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Rozwodnienie udziałów w Aquis

W 2015 r. i 2016 r. miały miejsce emisje akcji Aquis Exchange Limited, w których GPW nie wzięła udziału. Cena zakupu akcji nowej emisji wyniosła 16,93 GBP za akcję w 2015 r. i 18,50 GBP za akcję w 2016 r., tzn. więcej niż cena zapłacona przez GPW przy nabywaniu akcji Aquis (13,02 GBP za akcję). Ze względu na fakt, iż cena akcji nowych emisji istotnie przewyższała cenę, po której akcje nabyła GPW, wartość inwestycji GPW w Aquis wzrosła i spółka zrealizowała zysk z tytułu rozwodnienia w kwocie 5 807 tys. zł w 2016 r. i 2 754 tys. zł w 2015 r. Wzrost ten nastąpił pomimo spadku udziału GPW w spółce. W wyniku emisji, w których GPW nie brała udziału, udział GPW w liczbie akcji spółki Aquis spadł z poziomu 31,01% na dzień 31 grudnia 2015 r. do poziomu 22,99% na dzień 31 grudnia 2016 r., a udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu spadł w tym okresie z poziomu 26,33% do poziomu 20,31%.

Tabela 21 Rozwodnienie udziału GPW w Aquis

	Dane za rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Udział GPW w prawach majątkowych i prawach głosu Aquis:		
przed emisją akcji	26,33%	30,00%
po emisji akcji	20,31%	26,33%
Gotówka wniesiona przez nowych akcjonariuszy Aquis	42 322	4 740
Zysk GPW z tytułu rozwodnienia akcji Aquis	5 807	2 754

Ocena przesłanek wystąpienia utraty wartości Aquis

Spółka Aquis rozpoczęła działalność operacyjną w dniu 26 listopada 2013 r. Obecnie ponosi straty. Model biznesowy Aquis opiera się na pobieraniu opłat abonamentowych za generowany obrót, a nie opłat od wartości transakcji tak jak na innych platformach obrotu. Spółka rozpoczęła działalność operacyjną, pozyskała pierwszych członków, odnotowywała szybki wzrost obrotów, a także pozyskała dodatkowe finansowanie w 2015 r. w wysokości 3 mln GBP oraz w 2016 r. w wysokości 8 mln GBP. Emisja akcji Aquis w 2015 r. odbyła się po cenie 16,93 GBP za jedną akcję, a w 2016 r. po cenie 18,50 GBP za akcję. Cena nabycia akcji przez GPW w 2013 r. wyniosła 13,02 GBP za akcję.

Udział Aquis w obrotach akcjami na rynku europejskim wzrósł z 0,5% na koniec 2015 r. do przeszło 1% na koniec 2016 r. Liczba członków zwiększyła się z 17 na koniec 2015 r. do 18 na koniec 2016 r. Dalsze funkcjonowanie spółki i powodzenie jej modelu biznesowego jest uwarunkowane przede wszystkim od pozyskania odpowiedniej liczby członków i opłat abonamentowych oraz sprzedaży oprogramowania związanego z platformami transakcyjnymi pozwalających spółce na uzyskanie dodatniego wyniku na działalności (break-even), co jest planowane na 2018 rok.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie stwierdzono przesłanek do utraty wartości, biorąc pod uwagę ceny transakcyjne nowych emisji akcji, które znacząco przewyższyły cenę nabycia akcji przez GPW.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

7. Odroczonego podatek dochodowy

Tabela 22 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
	Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.	(Uznanie)/obciążenie wyniku finansowego	(Uznanie)/obciążenie pozostałych całkowitych dochodów	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.		
				(Aktywa)/Rezerwy	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Różnica między wart. bilansową a podatkową rzecz. maj. trwałego i wart. niemat.	14 558	(1 852)	-	12 706	-	12 706
Odpis na utratę wartości udziałów	(1 289)	1	-	(1 288)	(1 286)	-
Nagrody roczne i uznaniowe	(1 921)	606	-	(1 315)	(1 325)	-
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe	(7)	17	-	10	(102)	-
Niewykorzystane urlopy	(479)	46	-	(433)	(417)	-
Pozostałe	139	(1 993)	40	(1 814)	(2 687)	977
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. przed kompensatą	11 000	(3 175)	40	7 866	(5 817)	13 683
<i>Kompensata</i>					4 008	(4 008)
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. (netto)					(1 809)	9 675

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 23 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (dane przekształcone)					
	Stan na dzień 1 stycznia 2015 r.	(Uznanie)/obciążenie wyniku finansowego	(Uznanie)/obciążenie pozostałych całkowitych dochodów	Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.		
				(Aktywa)/Rezerwy (po kompensacie)	w tym: aktywa z tyt. odroczonego pod. doch.	w tym: rezerwy z tyt. odroczonego pod. doch.
Różnica między wart. bilansową a podatkową rzecz. maj. trwałego i wart. niemiat.	13 919	639	-	14 558	-	14 558
Odpis na utratę wartości udziałów	(1 452)	163	-	(1 289)	(1 289)	-
Nagrody roczne i uznaniowe	(1 316)	(605)	-	(1 921)	(1 921)	-
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe	(991)	984	-	(7)	(7)	-
Niewykorzystane urlopy	(441)	(38)	-	(479)	(479)	-
Pozostałe	(141)	296	(16)	139	(848)	985
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. (netto)	9 578	1 439	(16)	11 000	(4 544)	15 543

Tabela 24 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (dane przekształcone)					
	Stan na dzień 1 stycznia 2014 r.	(Uznanie)/obciążenie wyniku finansowego	(Uznanie)/obciążenie pozostałych całkowitych dochodów	Stan na dzień 31 grudnia 2014 r.		
				(Aktywa)/Rezerwy (po kompensacie)	w tym: aktywa z tyt. odroczonego pod. doch.	w tym: rezerwy z tyt. odroczonego pod. doch.
Różnica między wart. bilansową a podatkową rzecz. maj. trwałego i wart. niemiat.	6 158	7 761	-	13 919	-	13 919
Odpis na utratę wartości udziałów	(1 127)	(325)	-	(1 452)	(1 452)	-
Nagrody roczne i uznaniowe	(1 670)	354	-	(1 316)	(1 317)	-
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe	(1 004)	11	2	(991)	(991)	-
Niewykorzystane urlopy	(292)	(149)	-	(441)	(441)	-
Pozostałe	(876)	703	32	(141)	(848)	708
(Aktywa)/Rezerwy z tytułu odroczonego pod. doch. (netto)	1 189	8 355	34	9 578	(5 049)	14 627

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Tabela 25 Zmiany w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Stan na początek okresu	282	10 710
Wycena dyskonta i odsetek	-	(625)
Zmniejszenia (sprzedaż/wykup obligacji)	-	(10 000)
Reklasyfikacja związana ze sprzedażą większościowego pakietu akcji w spółce zależnej	-	487
Zmiana wartości godziwej rozpoznana w całkowitych dochodach:	6	(291)
<i>akcje</i>	6	(413)
<i>obligacje skarbowe i bony skarbowe</i>	-	122
Stan na koniec okresu	288	282

W związku z terminem zapadalności obligacji Skarbu Państwa (DS1015) przypadającym na dzień 24 października 2015 r., nastąpił terminowy wykup 10 000 obligacji (DS1015) będących w posiadaniu GPW S.A. po wartości nominalnej 10 mln zł wraz z odsetkami w wysokości 625 tys. zł.

Tabela 26 Kapitałowe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2016 r.			
	InfoStrefa	Innex	Sibex	Razem
Wartość wg ceny nabycia	487	3 820	1 343	5 650
Przeszacowanie	-	-	(120)	(120)
Utrata wartości	(411)	(3 820)	(1 011)	(5 242)
Wartość bilansowa	76	-	212	288

Tabela 27 Kapitałowe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2015 r.			
	InfoStrefa	Innex	Sibex	Razem
Wartość wg ceny nabycia	487	3 820	1 343	5 650
Przeszacowanie	-	-	(127)	(127)
Utrata wartości	(411)	(3 820)	(1 011)	(5 242)
Wartość bilansowa	76	-	205	282

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Innex

Pakiet akcji ukraińskiej Giełdy Papierów Wartościowych Innex został nabyty przez GPW w lipcu 2008 r. Zamiarem GPW było przekształcenie Innex w nowoczesną platformę obrotu ukraińskimi papierami wartościowymi, a następnie również instrumentami pochodnymi. W 2008 r. dokonano odpisu z tytułu utraty wartości akcji spółki Innex, w kwocie 3 820 tys. zł (łącznie wartość inwestycji) na podstawie następujących przesłanek:

- ◆ głęboki kryzys gospodarczy na Ukrainie mający wpływ na perspektywy rozwoju tego rynku spowodował brak możliwości realizowania przez GPW aktywnej polityki na ukraińskim rynku kapitałowym, oraz
- ◆ znaczący spadek liczby transakcji prywatyzacyjnych, które są podstawowym źródłem przychodów Innex, spowodował ujemny wynik Innex w 2008 r.

Z uwagi na fakt, że nie istnieje aktywny rynek dla akcji spółki Innex i nie ma możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej akcji tej spółki, rozpoznano ją w koszcie nabycia pomniejszonym o odpis z tytułu utraty wartości.

Wynik finansowy Innex za poprzednie okresy nie daje przesłanek do odwrócenia dokonanego odpisu z tytułu utraty wartości akcji spółki Innex na dzień 31 grudnia 2016 r.

Sibex

S.C. SIBEX – Sibiu Stock Exchange S.A. (SIBEX) z siedzibą w Rumunii od 2010 r. jest spółką notowaną na S.C. SIBEX – Sibiu Stock Exchange S.A. (SIBEX). Cena nabycia akcji SIBEX wyniosła 1 343 tys. zł, natomiast wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2016 r., wyznaczona na podstawie kursu akcji, osiągnęła poziom 212 tys. zł.

InfoStrefa (dawniej „IRK”)

Dnia 8 lipca 2015 r. GPW zawarła warunkową umowę sprzedaży 80,02% akcji spółki InfoStrefa na rzecz spółki Polska Agencja Prasowa S.A. za kwotę 509 tys. zł. Warunkiem realizacji ww. transakcji było uzyskanie zgody Walnego Zgromadzenia PAP, co nastąpiło 28 września 2015 r. Ostateczna cena sprzedaży, po dokonaniu określonej w umowie korekty o zmianę wartości aktywów netto, wyniosła 382 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. GPW posiada 19,98% udziałów w spółce InfoStrefa. Wartość bilansowa ww. inwestycji wynosi 76 tys. zł. Inwestycja ta zakwalifikowana została jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Hierarchia wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. wartość godziwa Sibex rozpoznana została na podstawie kursów notowań (poziom I w hierarchii wartości godziwej). Wartość IRK została ustalona na podstawie ceny transakcyjnej sprzedaży akcji InfoStrefa do PAP pomniejszonej o dyskonto z tytułu utraty kontroli (poziom III w hierarchii wartości godziwej).

9. Rozliczenia międzyokresowe aktywów długoterminowe

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły 5 014 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 4 836 tys. zł).

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczyły głównie nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów (31 grudnia 2016 r.: 2 543 tys. zł, 31 grudnia 2015 r.: 2 649 tys. zł).

Krótkoterminowa część rozliczeń międzyokresowych z tytułu nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 106 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 r. (31 grudnia 2015 r.: 106 tys. zł) została zaprezentowana w pozycji rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe w nocy 10.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów rozliczane jest przez 40 lat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

10. Należności handlowe oraz pozostałe należności

Tabela 28 Należności handlowe oraz pozostałe należności

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
<i>Należności handlowe brutto*</i>	102 221	89 448	71 671
<i>Odpis aktualizujący wartość należności handlowych</i>	(1 941)	(1 716)	(1 557)
Razem należności handlowe	100 280	87 732	70 114
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe czynne	3 837	4 203	3 957
Inne należności i przedpłaty	9 094	1 655	1 683
<i>w tym: należność od PSE S.A. z tytułu zwrotu kosztów dotyczących projektu PCR (patrz: nota 5 i 18)</i>	8 608	-	-
Należności z tytułu pozostałych rachunków publiczno-prawnych**	51	37 967	547
Razem pozostałe należności	12 982	43 825	6 187
Razem należności handlowe oraz pozostałe należności	113 262	131 557	76 301

* Należności handlowe brutto zawierają należności dotyczące korekt rozliczeń z kontrahentami (nota 31) w kwotach odpowiednio na: 31 grudnia 2016 r. kwota 66 246 tys. zł, 31 grudnia 2015 r. kwota 50 284 tys. zł, 31 grudnia 2014 r. kwota 33 708 tys. zł.

** Na dzień 31 grudnia 2015 r. należności Grupy TGE z tytułu VAT wyniosły 37 841 tys. zł

Tabela 29 Podział należności handlowych ze względu na kategorie jakości kredytowej

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Należności, które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	92 654	82 839	68 021
Należności, które są zaległe, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:			
<i>Zaległe 1 do 30 dni</i>	6 451	1 646	1 067
<i>Zaległe od 31 do 60 dni</i>	298	683	419
<i>Zaległe od 61 do 90 dni</i>	362	673	239
<i>Zaległe od 90 do 180 dni</i>	239	963	117
<i>Zaległe więcej niż 180 dni</i>	276	928	251
Razem należności, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	7 626	4 893	2 093
Należności zaległe, w przypadku których nastąpiła utrata wartości	1 941	1 716	1 557
Razem należności handlowe brutto	102 221	89 448	71 671

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na należności handlowe, które nie są zaległe i w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości, składają się w głównej mierze należności handlowe od pozostałych wierzycieli dotyczące należności z tytułu korekt rozliczeń podatku VAT (nota 31) oraz należności od członków giełdy, którymi są banki oraz domy maklerskie, a także należności od emitentów papierów wartościowych oraz należności z tytułu pozostałych usług.

Tabela 30 Podział należności handlowych, które nie są zaległe i w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości, według typów wierzycieli

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Członkowie Giełdy/Uczestnicy rynków prowadzonych przez GPW	17 856	27 945	30 424
Emitenci*	260	374	636
Pozostali*	74 538	54 520	36 961
Razem należności handlowe brutto, które nie są zaległe	92 654	82 839	68 021

* Należności od wierzycieli, którzy jednocześnie nie są Członkiem Giełdy oraz Emitentem lub Członkiem Giełdy i dystrybutorem informacji, zaprezentowano w należnościach od Członków Giełdy. Należności handlowe dotyczące korekt rozliczeń podatku VAT zostały ujęte w ramach należności od pozostałych odbiorców.

Należności od Członków Giełdy obejmują należności od polskich i zagranicznych banków i biur maklerskich, których analizę pod kątem ryzyka przedstawia poniższa tabela. Ponieważ Grupa nie nadaje im własnych ratingów, wykorzystano zewnętrzne ratingi kredytowe. W przypadku braku ratingu pojedynczego kontrahenta w analizie wykorzystano rating jednostki dominującej w grupie kapitałowej, do której kontrahent należy.

Tabela 31 Należności od Członków Giełdy wg ratingu Moody's

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Aa	-	45	192
A	5 818	6 793	3 576
Baa	405	5 128	6 029
Ba	1 641	683	5 257
B oraz BB	4 553	2 597	15
Bez ratingu	5 439	12 699	15 355
Razem należności handlowe od Członków Giełdy / Uczestników rynków prowadzonych przez Grupę GPW	17 856	27 945	30 424

Należności od emitentów obejmują należności z tytułu opłat od spółek notowanych na GPW.

Należności handlowe od pozostałych wierzycieli dotyczą głównie należności z tytułu korekt rozliczeń podatku VAT (nota 31) oraz opłat za sprzedaż informacji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w GK GPW należności handlowe w kwocie 9 567 tys. zł (31 grudnia 2015 r. 6 609 tys. zł) były przeterminowane, w tym kwota 4 378 tys. zł dotyczyła jednostki dominującej. Z ogólnej kwoty należności przeterminowanych na należności jednostki dominującej od dłużników postawionych w stan upadłości lub będących w postępowaniu układowym na dzień 31 grudnia 2016 r. przypada kwota 1 328 tys. zł, a na pozostałe należności przeterminowane: 3 050 tys. zł (a na dzień 31 grudnia 2015 r. odpowiednio: 1 136 tys. zł oraz 4 290 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. należności handlowe w kwocie 1 941 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 1 716 tys. zł) były należnościami przeterminowanymi ze stwierdzoną utratą wartości.

Tabela 32 Zmiany w odpisie z tytułu utraty wartości należności

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Stan na początek okresu	1 716	1 557	2 479
Utworzenie odpisu	552	554	1 017
Należności spisane w trakcie okresu jako nieściągalne	(217)	(63)	(1 348)
Rozwiązanie niewykorzystanych odpisów	(110)	(332)	(591)
Stan na koniec okresu	1 941	1 716	1 557

Utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach lub w pozostałych przychodach. Odpisy z tytułu utraty wartości należności dokonywane są, jeżeli występują opóźnienia w spłatach lub nie przewiduje się odzyskania środków pieniężnych, tj. w przypadku, gdy jest wysoce prawdopodobne, iż dłużnik ogłosi bankructwo, będzie przedmiotem finansowej reorganizacji lub w przypadku wystąpienia poważnych problemów finansowych dłużnika.

Grupa nie posiada żadnych zabezpieczeń ustanowionych na należnościach. Żadne z należności handlowych nie były renegocjowane.

Tabela 33 Należności handlowe brutto według struktury terytorialnej

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Należności krajowe	91 253	78 218	63 408
Należności zagraniczne	10 968	11 230	8 263
Razem	102 221	89 448	71 671

Z uwagi na krótki termin realizacji należności handlowych, wartość księgowa tych należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Tabela 34 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Gotówka w kasie	16	4
Rachunki bieżące	265 502	123 066
Lokaty bankowe	181 296	237 323
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	446 814	360 393

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują lokaty bankowe o terminie zapadalności do roku i rachunki bieżące oraz gotówkę w kasie. Dla krótkoterminowych depozytów bankowych i rachunków bieżących ich wartość księgowa z uwagi na krótki termin realizacji jest zbliżona do wartości godziwej. Przeciętny termin zapadalności depozytów jednostki dominującej w 2016 r. wynosił 7 dni (w 2015 r. – 11 dni).

12. Kapitał własny

Tabela 35 Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Kapitał podstawowy	63 865	63 865	63 865
Pozostałe kapitały	1 184	1 455	1 930
Zyski zatrzymane	679 678	647 326	627 657
Razem kapitał własny	744 727	712 646	693 452

12.1 Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny sprzed 1996 r. w wartości nominalnej 6 000 tys. zł został przeszacowany przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen (skumulowany wskaźnik inflacji za okres kwiecień 1991 r. – grudzień 1996 r. wyniósł 464,9%). Na dzień 31 grudnia 2016 r. kapitał zakładowy wynosi 41 972 tys. zł, a przeszacowanie kapitału akcyjnego o wskaźnik inflacji: 21 893 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. kapitał akcyjny GPW wynosił 41 972 tys. zł i był podzielony na 41 972 000 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda, w tym:

- ♦ akcje serii A stanowiły liczbę 14 779 470 (35,21% wszystkich akcji),
- ♦ akcje serii B stanowiły liczbę 27 192 530 (64,79% wszystkich akcji).

Akcje Spółki zostały w całości opłacone.

Akcje serii A to akcje imienne uprzywilejowane co do ilości głosów, mogą ulegać zamianie na akcje na okaziciela i w momencie zamiany stają się akcjami zwykłymi serii B. Na jedną akcję serii A przypadają dwa głosy.

Akcje serii B to akcje na okaziciela, na jedną akcję Serii B przypada jeden głos.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 36 Struktura własnościowa akcji jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r.

	Stan na 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r.		
	Wartość nominalna akcji	Udział %	
		w kapitale zakładowym	w liczbie głosów
Akcje imienne:	14 779	35,21%	52,08%
Skarb Państwa	14 688	35,00%	51,76%
Banki	56	0,13%	0,20%
Biura maklerskie	35	0,08%	0,12%
Akcje na okaziciela	27 193	64,79%	47,92%
Razem	41 972	100,00%	100,00%

12.2 Pozostałe kapitały

Tabela 37 Pozostałe kapitały

	Stan na 31 grudnia 2015 r.	Zmiany wyceny i sprzedaży	Stan na 31 grudnia 2016 r.
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i innych aktywów:	1 810	(514)	1 296
Jednostki dominującej	6	-	6
- wartość aktualizacji	6	-	6
Jednostki stowarzyszonej	1 804	(514)	1 290
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń:	(163)	163	-
- zyski i straty z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(201)	201	-
- podatek odroczony	38	(38)	-
Zyski/straty aktuarialne	(191)	79	(112)
- wartość aktualizacji	(236)	95	(141)
- podatek odroczony	45	(16)	29
Razem pozostałe kapitały: kapitał z aktualizacji wyceny	1 455	(272)	1 184

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

12.3 Zyski zatrzymane

Tabela 38 Zyski zatrzymane w 2016 r.

	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto bieżącego okresu	Razem
Stan na 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	84 759	281 688	159 403	121 475	647 326
Podział zysku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 r.	14 493	369	106 613	(121 475)	-
Dywidendy	-	(2 518)	(96 536)	-	(99 054)
Inne zmiany w kapitale	484	-	(171)	-	313
Zysk za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	-	-	-	131 094	131 094
Stan na 31 grudnia 2016 r.	99 736	279 539	169 309	131 094	679 678

Tabela 39 Zyski zatrzymane w 2015 r.

	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto bieżącego okresu	Razem
Stan na 31 grudnia 2014 r. (dane przekształcone)	62 048	326 513	131 836	107 260	627 657
Podział zysku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2014 r.	23 785	3 023	80 452	(107 260)	-
Dywidendy	-	(47 848)	(52 885)	-	(100 733)
Nabycie udziałów niekontrolujących	(1 074)	-	-	-	(1 074)
Zysk za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	-	-	-	121 475	121 475
Stan na 31 grudnia 2015 r. (dane przekształcone)	84 759	281 688	159 403	121 475	647 326

Zgodnie z obowiązującym spółki Grupy kodeksem spółek handlowych, kwoty przeznaczone do podziału między akcjonariuszy nie mogą przekraczać zysku za ostatni rok obrotowy, powiększonego o zysk z lat ubiegłych, pomniejszonego o poniesione straty oraz o kwoty umieszczone w kapitałach zapasowych i rezerwowych, utworzonych zgodnie z prawem lub statutem, które nie mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy.

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej, kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą powstać w związku z działalnością jednostki dominującej oraz na uzupełnienie kapitału zakładowego lub na wypłatę dywidendy. Kapitał zapasowy nie powinien być niższy niż jedna trzecia kapitału zakładowego. Na kapitał zapasowy dokonuje się odpisów z zysku do podziału w wysokości nie mniejszej niż 10% tego zysku. Odpisu na kapitał zapasowy można zaniechać, gdy stan tego kapitału będzie równy jednej trzeciej kapitału zakładowego. Część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być wykorzystana jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kapitał rezerwowy utrzymywany jest w jednostce dominującej dla zapewnienia finansowania inwestycji i innych wydatków związanych z działalnością jednostki dominującej. Kapitał rezerwowy może być przeznaczony na opłacenie kapitału zakładowego lub na wypłatę dywidendy.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

12.4 Dywidenda

W dniu 22 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie GPW podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Spółki za 2015 r., w tym postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 99 054 tys. zł (z zysku za rok 2015: 96 536 tys. zł, a z kapitału rezerwowego: 2 518 tys. zł). Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 2,36 zł. Dzień dywidendy ustalono na 20 lipca 2016 r. Dywidenda została wypłacona 4 sierpnia 2016 r. Dywidenda wypłacona Skarbowi Państwa wyniosła 34 665 tys. zł.

12.5 Zysk na akcję

Tabela 40 Zysk na akcję

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Zysk netto okresu przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	131 094	121 475
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys.)	41 972	41 972
Podstawowy /rozwodniony zysk na akcję (w złotych)	3,12	2,89

13. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

Tabela 41 Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - długoterminowe:	123 459	243 800
Emisja obligacji serii A i B	-	120 257
Emisja obligacji serii C	123 459	123 543
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji - krótkoterminowe:	122 882	682
Emisja obligacji serii A i B	122 279	-
Emisja obligacji serii C	603	682
Razem zobowiązania z tytułu emisji obligacji	246 341	244 482

Obligacje serii A i B

W dniu 5 grudnia 2011 r. Zarząd GPW podjął uchwałę o emisji obligacji na okaziciela serii A i B. Celem emisji obligacji było finansowanie przedsięwzięć GPW, takich jak konsolidacja instytucjonalna na rynku towarów giełdowych i poszerzenie listy produktów dostępnych dla inwestorów na tym rynku oraz przedsięwzięcia technologiczne w obszarze rynków finansowych i rynku towarowego.

Emisja obligacji serii A skierowana wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych o wartości nominalnej 170 000 tys. zł nastąpiła w dniu 23 grudnia 2011 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Obligacje serii B o wartości nominalnej 75 000 tys. zł zostały zaofertowane w trybie publicznej oferty w dniu 10 lutego 2012 r. Emisja obligacji serii B nastąpiła w dniu 15 lutego 2012 r.

Obligacje serii A i B zostały wprowadzone do obrotu na rynku Catalyst prowadzonym przez GPW i BondSpot, gdzie prowadzi się obrót obligacjami: korporacyjnymi, komunalnymi, spółdzielczymi, skarbowymi oraz listami zastawnymi. Wartość nominalna 1 obligacji wynosiła 100 zł. Obligacje GPW są obligacjami niezabezpieczonymi o zmiennym oprocentowaniu. Oprocentowanie jest stałe w okresie odsetkowym i jest oparte o stopę WIBOR 6M z marżą w wysokości 117 punktów bazowych.

Dzień wykupu obligacji serii A oraz B przypada na dzień 2 stycznia 2017 r. W październiku 2015 r. nastąpił częściowy wcześniejszy wykup obligacji serii A i B. Informacje na ten temat zostały przedstawione w dalszej części noty.

Obligacje serii C

Dnia 18 września 2015 r. GPW poinformowała, iż zamierza podjąć działania zmierzające do nabycia od ich posiadaczy, wyemitowanych przez GPW obligacji serii A i B w celu ich umorzenia. Dnia 29 września 2015 r. Zarząd GPW podjął uchwałę w sprawie emisji niezabezpieczonych obligacji na okaziciela serii C. Obligacje zostały wyemitowane 6 października 2015 r.

Dnia 6 października 2015 r. GPW wyemitowała 1 250 000 sztuk obligacji na okaziciela serii C o łącznej wartości nominalnej 125 000 tys. zł. Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji wyniosła 100 zł. Obligacje serii C są oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 3,19 procent w skali roku. Odsetki od obligacji są wypłacane w okresach półrocznych. Wykup obligacji nastąpi w dniu 6 października 2022 r. poprzez płatność na rzecz obligatariuszy ich wartości nominalnej.

Dnia 12 października 2015 r. GPW zakończyła proces nabywania od ich posiadaczy wyemitowanych przez nią obligacji serii A i B, po cenie nabycia wynoszącej 101,20 zł za jedną obligację. W dniach 6-12 października 2015 r. zostały nabyte 1 245 163 obligacje, których łączna wartość nabycia wyniosła 126 010 tys. zł. Przedterminowy wykup obligacji oznaczonych kodem serii A i B został realizowany ze środków pozyskanych przez GPW w wyniku emisji obligacji serii C.

Obligacje serii C zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu na Catalyst.

Obligacje serii D i E

13 października 2016 r. Zarząd GPW podjął uchwałę w sprawie emisji 1 200 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela o wartości nominalnej 100 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 120 000 tys. zł. Obligacje zostały wyemitowane w styczniu 2017 r. w dwóch seriach: serii D o łącznej wartości nominalnej 60 000 tys. zł oraz serii E o łącznej wartości nominalnej 60 000 tys. zł. Cena emisyjna obligacji serii D, skierowanej do inwestorów instytucjonalnych wyniosła 100 zł, natomiast cena emisyjna obligacji serii E, skierowanej do inwestorów indywidualnych wyniosła (w zależności od daty złożenia zapisu) od 99,88 zł do 99,96 zł.

Obligacje są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej określonej jako suma stawki referencyjnej WIBOR 6M oraz marży równej 95 punktom bazowym. Odsetki od obligacji będą wypłacane w okresach półrocznych. Dzień wykupu Obligacji przypada 31 stycznia 2022 r.

Obligacje serii D i E zostały wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym Catalyst prowadzonym przez GPW i ASO Catalyst prowadzonym przez BondSpot.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

14. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Tabela 42 Podział zobowiązań na krótko- i długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Świadczenia emerytalne	620	646
Pozostałe	1 212	3 400
Długoterminowe	1 832	4 046
Świadczenia emerytalne	114	186
Pozostałe	8 000	9 271
Krótkoterminowe	8 114	9 457
Razem	9 946	13 503

14.1 Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych, rentowych oraz nagród jubileuszowych

Grupa prowadzi ewidencję rezerw na świadczenia emerytalne oraz nagrody jubileuszowe (świadczenia pracownicze) w oparciu o wycenę aktuarialną sporządzaną na dzień bilansowy przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Tabela 43 Świadczenia pracownicze ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów – wynikające z wyceny aktuarialnej

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016	2015*
Świadczenia emerytalne	150	(1 606)
Nagrody jubileuszowe	-	(1 619)
Razem świadczenia ujęte w kosztach działalności operacyjnej	150	(3 225)
Świadczenia emerytalne	(95)	(154)
Razem świadczenia obciążające pozostałe całkowite dochody	(95)	(154)
Razem świadczenia ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	55	(3 379)

* W lutym 2015 r. nastąpiła zmiana regulaminu wynagradzania, polegająca m.in. na likwidacji nagród jubileuszowych oraz Funduszu odpraw emerytalnych. Ujemne kwoty 1 606 tys. PLN oraz 1 619 tys. PLN dotyczą rozwiązania rezerw związanych na te świadczenia w latach poprzednich.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 44 Zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych, rentowych oraz nagród jubileuszowych w 2016 r.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.		
	Odprawy emerytalne	Nagrody jubileuszowe	Razem
Stan na początek okresu	833	-	833
Koszty bieżącego zatrudnienia	76	-	76
Koszty odsetek	26	-	26
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	48	-	48
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach, wynikające ze zmian:	(95)	-	(95)
- <i>założeń finansowych</i>	10	-	10
- <i>założeń demograficznych</i>	(5)	-	(5)
- <i>pozostałych założeń</i>	(100)	-	(100)
Razem zmiany ujęte w całkowitych dochodach	55	-	55
Wypłacone świadczenia	(153)	-	(153)
Stan na koniec okresu	734	-	734

Tabela 45 Zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych, rentowych oraz nagród jubileuszowych w 2015 r.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.		
	Odprawy emerytalne	Nagrody jubileuszowe	Razem
Stan na początek okresu	2 753	2 854	5 607
Koszty bieżącego zatrudnienia	290	-	290
Koszty odsetek	65	-	65
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	(1 961)	-	(1 961)
Zyski i straty z rozliczenia programu świadczeń	-	(1 619)	(1 619)
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach, wynikające ze zmian:	(154)	-	(154)
- <i>założeń finansowych</i>	(135)	-	(135)
- <i>założeń demograficznych</i>	(12)	-	(12)
- <i>pozostałych założeń</i>	(7)	-	(7)
Razem zmiany ujęte w całkowitych dochodach	(1 760)	(1 619)	(3 379)
Wypłacone świadczenia	(160)	(1 235)	(1 395)
Stan na koniec okresu	833	-	833

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 46 Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze

	2016 r.	2015 r.
Stopa dyskonta	3,5%	2,9% - 3,4%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe	2,3% - 3,5%	2,6% - 2,8%
Inflacja (rocznie)	2,5%	1,8% - 2,5%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	4,5% - 9,9%	4,7% - 10%

14.2 Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych

Tabela 47 Zmiany w krótko- i długoterminowych pozostałych świadczeniach pracowniczych w 2016 r.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.					Stan na koniec okresu
	Stan na początek okresu	Zawiązanie	Wykorzystanie	Reklasyfikacja	Rozwiązanie	
Nagrody roczne i premie	6 657	7 925	(7 671)	279	(1 529)	5 661
Niewykorzystane urlopy	2 605	59	(87)	-	(241)	2 336
Godziny nadliczbowe	4	-	(4)	-	-	-
Ryczałty samochodowe	5	18	(20)	-	-	3
Odprawy reorganizacyjne	-	1 498	(1 498)	-	-	-
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	9 271	9 500	(9 280)	279	(1 770)	8 000
Nagrody roczne i premie	3 400	1 608	-	(279)	(3 517)	1 212
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	3 400	1 608	-	(279)	(3 517)	1 212
Razem zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	12 671	11 108	(9 280)	-	(5 287)	9 212

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 48 Zmiany w krótko- i długoterminowych pozostałych świadczeniach pracowniczych w 2015 r.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.					Stan na koniec okresu
	Stan na początek okresu	Zawiązanie	Wykorzystanie	Reklasyfikacja	Rozwiązanie	
Nagrody roczne i uznaniowe	6 149	9 078	(8 509)	307	(368)	6 657
Niewykorzystane urlopy	2 411	491	(269)	-	(28)	2 605
Godziny nadliczbowe	2	4	(2)	-	-	4
Ryczałty samochodowe	12	5	(12)	-	-	5
Odprawy reorganizacyjne	408	-	(248)	-	(160)	-
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	8 982	9 579	(9 040)	307	(556)	9 271
Nagrody roczne i premie	750	3 041	-	(307)	(84)	3 400
Odprawy reorganizacyjne	133	-	-	-	(133)	-
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	883	3 041	-	(307)	(217)	3 400
Razem zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	9 865	12 619	(9 040)	-	(773)	12 671

14.3 Analiza wrażliwości

Parametrami, które mają istotny wpływ na obecną wartość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych są:

- ◆ stopa mobilności (rotacja) pracowników,
- ◆ stopa dyskontowa, oraz
- ◆ stopa wzrostu płac.

Zobowiązania obliczone zostały metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Zobowiązanie wyceniane jest w oparciu o wartość bieżącą przyszłych, długoterminowych zobowiązań GPW z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych. Wszystkich wyliczeń dokonał aktuariusz.

Przewidywana kwota świadczeń emerytalno-rentowych obliczana jest jako iloczyn przewidywanej kwoty podstawy emerytalnej lub rentowej, przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego oraz współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 49 Analiza wrażliwości dla zmiany stopy dyskontowej

	Wartość księgowa rezerwy	Wartość księgowa rezerwy przy zmianie wskaźnika o	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Stopa dyskonta	734	763	689
Zmiana w stosunku do wartości księgowej		29	(45)
Wskaźnik wzrostu płac	734	688	765
Zmiana w stosunku do wartości księgowej		(46)	31
Wskaźnik rotacji pracowników*	734	561	490
Zmiana w stosunku do wartości księgowej		(173)	(244)

* W przypadku wskaźnika rotacji pracowników podano wartość księgową rezerwy przy zmianie wskaźnika o +/- 1 p.p. (wrażliwość na ten wskaźnik dotyczy tylko rezerw jednostki dominującej)

15. Program motywacyjny

W ramach programu motywacyjnego obowiązującego zarówno w 2015 r. jak i w 2016 r., Rada Nadzorcza miała możliwość przyznania premii Członkom Zarządu GPW po dokonaniu oceny realizacji zadań powierzonych Zarządowi Giełdy oraz osiągniętych przez GPW wyników. Maksymalna wysokość rocznej premii ustalana była jako określony procent rocznego wynagrodzenia zasadniczego. W ramach maksymalnej wysokości premii wypłaty dokonuje się na następujących zasadach:

- ◆ 30% kwoty przyznanej premii jest wypłacane jednorazowo,
- ◆ 30% kwoty przyznanej premii jest wypłacane w formie akcji fantomowych,
- ◆ 40% kwoty przyznanej premii jest zapisywane w Banku Premii i podlega rozliczeniu w równych częściach w kolejnych 3 latach po spełnieniu określonych warunków.

W 2015 r. analogiczny system motywacyjny został wprowadzony w spółkach: TGE, IRGiT oraz BondSpot.

Dnia 30 listopada 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy GPW ustanowiło nowy system wynagradzania Członków Zarządu, dostosowując go do wymogów ustawy z 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Na mocy powyższych postanowień, wynagrodzenie Członków Zarządu Giełdy docelowo będzie składało się z następujących części:

- ◆ Wynagrodzenia stałego – równego od 4 do 8-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
- ◆ Wynagrodzenia zmiennego – które nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 50 Szczegóły dotyczące programu motywacyjnego Zarządu Giełdy, TGE, IRGIT oraz BondSpot w części opartej na akcjach fantomowych

	2016	2015
Data przyznania:	1 stycznia lub data podpisania umowy o pracę	
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2:	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	
Liczba przyznanych instrumentów (szt.)	0	4 285
Szacowana liczba instrumentów (szt.)	10 762	n/d
Warunki nabycia uprawnień:	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w roku 2016, wyników spółki oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w roku 2015, wyników spółki oraz indywidualnych wyników pracy.
Ostateczne ustalenie wartości premii:	do 30 dni po ZWZ po zakończeniu roku premiowego	
Rozliczenie programu:	Wyplata środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz mediany cen akcji Spółki po kursie zamknięcia z okresu od 1 stycznia do 31 marca w roku wypłaty.	
Data wypłaty:	1 rok od daty przyznania programu (roczny okres przetrzymania)	
Wycena programu:	Patrz: pkt 2.18.4 (Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości)	

Tabela 51 Akcje fantomowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Koszty/(zmniejszenia kosztów) dotyczące roku premiowego 2014	(27)	307
Koszty/(zmniejszenia kosztów) dotyczące roku premiowego 2015	(1 084)	1 279
Koszty/(zmniejszenia kosztów) dotyczące roku premiowego 2016	409	-
Łączne koszty/(zmniejszenia kosztów) okresu z tytułu akcji fantomowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(702)	1 586

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 52 Akcje fantomowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Rezerwy dotyczące roku premiowego 2014	-	256
Rezerwy dotyczące roku premiowego 2015	194	1 330
Rezerwy dotyczące roku premiowego 2016	409	-
Wartość rezerw z tytułu akcji fantomowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	603	1 586

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, Rady Nadzorcze Spółek nie podjęły decyzji o wysokości premii dla Członków Zarządu za rok 2016.

16. Zobowiązania handlowe

Tabela 53 Zobowiązania handlowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Zobowiązania wobec podmiotów stowarzyszonych	102	147
Zobowiązania wobec pozostałych podmiotów	6 285	8 449
Razem zobowiązania handlowe	6 387	8 597

Zdaniem Zarządu jednostki dominującej, z uwagi na krótki termin realizacji zobowiązań handlowych wartość księgową tych zobowiązań jest zbliżona do wartości godziwej.

17. Pozostałe zobowiązania

Tabela 54 Pozostałe zobowiązania w podziale na krótko- i długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia		
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)	2014 r. (dane przekształcone)
Inne zobowiązania	2 224	-	-
Razem zobowiązania długoterminowe	2 224	-	-
Zobowiązania z tytułu wypłaty dywidendy	214	192	175
Zobowiązania z tytułu pozostałych rozrachunków publiczno - prawnych (w tym w szczególności z tytułu VAT)*	96 923	70 469	75 534
Inne zobowiązania (w tym w szczególności z tytułu zakupów inwestycyjnych)	10 961	807	98
Razem zobowiązania krótkoterminowe	108 098	71 469	75 807
Razem pozostałe zobowiązania	110 322	71 469	75 807

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania z tytułu podatku VAT wynikają ze zmiany zasad opodatkowania w spółce TGE. W poszczególnych latach wpływ korekt przedstawia się następująco: na 31 grudnia 2016 r. w kwocie 77 397 tys. zł, na 31 grudnia 2015 r. w kwocie 58 228 tys. zł, na 31 grudnia 2014 r. w kwocie 39 601 tys. zł (patrz: nota 31).

18. Rozliczenia międzyokresowe pasywów

Tabela 55 Rozliczenia międzyokresowe pasywów

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	6 200	-
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe	6 200	-
Rynek towarowy*	4 300	4 461
Pozostałe przychody	571	286
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	4 871	4 747
Badanie bilansu	156	217
Koszty promocji	102	39
Usługi doradztwa	637	44
Pozostałe usługi	1 378	2 216
Rozliczenia międzyokresowe bierne	2 273	2 516
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	7 144	7 263
Razem rozliczenia międzyokresowe	13 344	7 263

* Opłaty członkowskie za udział w rynkach prowadzonych przez Grupę TGE wpłacane za następnny rok obrotowy.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa wykazała rozliczenia międzyokresowe przychodów w kwocie 11 071 tys. zł, w tym część długoterminowa w kwocie 6 200 tys. zł i część krótkoterminowa w kwocie 4 871 tys. zł.

Główną pozycję rozliczeń międzyokresowych przychodów stanowi dotacja do aktywów w postaci otrzymanej od Polskich Sieci Energetycznych S.A. refundacji części kosztów dotyczących projektu PCR, o którym mowa w nocie 5, o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 6 471 tys. zł.

Refundacja została przyznana w 2016 r. po spełnieniu przez TGE określonych w umowie warunków, podczas gdy faktyczne otrzymanie środków pieniężnych nastąpiło w styczniu 2017 r. Ogólna kwota otrzymanej refundacji wyniosła 6 998 tys. zł i dotyczyła:

- ◆ dotacji do aktywów – rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 538 tys. zł i wartości niematerialnych w kwocie 5.955 tys. zł (w tym know-how, o którym mowa w nocie 5) – ta część dotacji została ujęta w rozliczeniach międzyokresowych przychodów w wartości początkowej 6 493 tys. zł z czego 22 tys. zł zostało ujęte w wyniku finansowym do dnia 31 grudnia 2016 r.
- ◆ dotacji do dochodów w kwocie 505 tys. zł – część dotycząca pokrycia kosztów wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w projekt PCR – ta część dotacji została ujęta w pozostałych przychodach bieżącego roku.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

19. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

Tabela 56 Podział rezerw na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia na krótko- i długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Krótkoterminowe	333	621
Razem rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	333	621

Tabela 57 Zmiany rezerw na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

	Rezerwy na sprawy sporne	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 1 stycznia 2015 r.	1 194	152	1 346
- utworzenie	177	444	621
- rozwiązanie	(1 194)	(2)	(1 196)
- wykorzystanie	-	(150)	(150)
Stan na 31 grudnia 2015 r.	177	444	621
Stan na 1 stycznia 2016 r.	177	444	621
- utworzenie	317	-	317
- rozwiązanie	(57)	(2)	(59)
- wykorzystanie	(120)	(426)	(546)
Stan na 31 grudnia 2016 r.	317	16	333

Rezerwy w kwocie 317 tys. zł dotyczą spraw spornych wynikających z roszczeń pracowniczych. W ocenie Zarządu jednostki dominującej, popartej opinią prawną, zgłoszenie tych roszczeń nie spowoduje powstania znaczących strat w wysokości przekraczającej kwotę rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2016 r.

20. Przychody ze sprzedaży

Tabela 58 Podział przychodów z sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Rynek finansowy	184 025	199 955
Obsługa obrotu	119 079	136 948
Obsługa emitentów	23 930	24 497
Sprzedaż informacji	41 016	38 510
Rynek towarowy	124 927	125 193
Obsługa obrotu	60 857	62 552
Prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia	24 907	24 166
Rozliczenia transakcji	39 163	38 475
Pozostałe przychody	1 910	2 743
Razem przychody ze sprzedaży	310 862	327 890

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 59 Przychody wg struktury geograficznej

	Rok zakończony 31 grudnia			
	2016 r.	Udział w %	2015 r.	Udział w %
Przychody od odbiorców zagranicznych	71 917	23,1%	73 308	22,4%
Przychody od odbiorców krajowych	238 945	76,9%	254 582	77,6%
Razem	310 862	100,0%	327 890	100,0%

21. Koszty działalności operacyjnej

Tabela 60 Podział kosztów działalności operacyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Amortyzacja *	25 793	26 837
Koszty osobowe	49 860	56 662
Inne koszty osobowe	11 300	11 426
Czynsze i inne opłaty eksploatacyjne	9 444	9 785
Opłaty i podatki:	10 009	23 627
w tym opłaty do KNF	9 121	22 047
Usługi obce	38 587	39 621
Inne koszty operacyjne	5 162	6 433
Razem koszty działalności operacyjnej	150 155	174 391

* Amortyzacja w kwocie 212 tys. zł została skapitalizowana na wartości niematerialne - Licencje (nowy system notujący TGE - X-Stream). Łączna wartość amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych za 2016 r. wynosiła: 26 005 tys. zł.

21.1. Koszty osobowe i inne koszty osobowe

Tabela 61 Podział kosztów osobowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia osobowe:	48 398	55 391
Wynagrodzenia brutto	42 115	45 720
Nagrody roczne i premie	4 211	10 869
Nagrody jubileuszowe	-	(1 619)
Odprawy emerytalne	165	(1 919)
Odprawy reorganizacyjne	1 602	720
Zakaz konkurencji	322	884
Pozostałe (w tym: niewykorzystane urlopy, godziny nadliczbowe)	(17)	736
Wynagrodzenia bezosobowe	1 462	1 271
Razem koszty osobowe	49 860	56 662

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 62 Podział innych kosztów osobowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Koszty ubezpieczeń społecznych (ZUS)	7 502	7 792
Pracowniczy Program Emerytalny (PPE)	361	448
Pozostałe świadczenia (w tym: opieka lekarska, karnety obiadowe, zajęcia sportowe, ubezpieczenie i inne)	3 437	3 186
Razem inne koszty osobowe	11 300	11 426

Jednostka dominująca oferuje pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę odprawę w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia (nota 15).

Jednostka dominująca również oferuje pracownikom program określonych składek (Pracowniczy Program Emerytalny). Program określonych składek finansowany jest ze składek GPW i pracownika na rzecz funduszu emerytalnego działającego niezależnie od struktury finansowej GPW.

System wynagrodzeń dla członków Zarządu Spółek z Grupy funkcjonuje w oparciu o system długoterminowego motywowania. Składa się on z części stałej (płaca zasadnicza), części zmiennej (system motywacyjny zwany premią opisany w nocie 15).

Jednostka dominująca posiada program motywacyjny dla pracowników, którego elementami są: część stała (wynagrodzenie zasadnicze) i część zmienna (premia roczna oraz premia dodatkowa). Część zmienna systemu motywacyjnego, zwana premią roczną, oparta jest o indywidualną ocenę pracownika powiązaną z zyskiem ze sprzedaży GPW. Nagroda dodatkowa zgodnie z regulaminem wynagradzania przyznawana jest przez Zarząd GPW na wniosek położonego w kwocie nieprzekraczającej maksymalnej ustalonej kwoty nagrody dodatkowej (ustalonej jako % wartości wypłaconych wynagrodzeń).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

21.2. Usługi obce

Tabela 63 Podział usług obcych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Koszty IT:	22 161	19 498
<i>Utrzymanie infrastruktury IT</i>	12 395	11 813
<i>Usługi na rzecz utrzymania rynku TBSP</i>	1 453	1 185
<i>Łącza transmisji danych</i>	5 924	5 704
<i>Modyfikacja oprogramowania</i>	2 389	796
Utrzymanie budynku i urządzeń biurowych:	2 860	2 749
<i>Remonty, konserwacja, serwis instalacji</i>	1 038	938
<i>Ochrona</i>	904	820
<i>Sprzątanie</i>	495	483
<i>Telefonia stacjonarna i komórkowa</i>	423	508
Usługi dotyczące rynku międzynarodowego (energii)	399	711
Leasing, najem i eksploatacja samochodów	527	437
Usługi transportowe	125	195
Promocja, edukacja i rozwój rynku	5 392	6 155
Wspieranie płynności rynku	583	930
Doradztwo (w tym: obsługa prawna, doradztwo biznesowe, usługi audytorskie)	3 716	5 474
Serwisy informacyjne	892	823
Szkolenia	700	1 147
Opłaty pocztowe	78	86
Opłaty bankowe	135	115
Tłumaczenia	224	260
Pozostałe	795	1 041
Razem usługi obce	38 587	39 621

21.3. Inne koszty operacyjne

Tabela 64 Podział innych kosztów operacyjnych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Zużycie materiałów i energii	3 131	3 199
Składki członkowskie	585	721
Ubezpieczenia	290	405
Odpis z tytułu prawa wieczystego użytkowania	106	106
Podróże służbowe	831	1 391
Wyjazdy na konferencje	80	333
Pozostałe koszty	139	279
Razem inne koszty operacyjne	5 162	6 433

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

22. Pozostałe przychody oraz pozostałe koszty

22.1. Pozostałe przychody

Na pozostałe przychody operacyjne w 2015 i 2016 r. składają się m.in.: roczna korekta VAT, usługi medyczne refakturowane pracownikom, zwrot nadpłaconego podatku u źródła, rozliczenie kosztów Wspólnoty Lokalowej "Książęca 4", przychody z tytułu podziału majątku spółek w upadłości (dot. należności handlowych Grupy) oraz przychody od operatora polskiego systemu przesyłowego elektroenergetycznego w ramach rozliczenia realizacji projektów międzynarodowych (patrz: nota 18).

22.2. Pozostałe koszty

Tabela 65 Podział pozostałych kosztów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Darowizny	3 116	728
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	362	182
Odpis aktualizujący należności	395	245
Inne	680	995
Razem pozostałe koszty	4 553	2 151

W 2016 r. Grupa przekazała darowizny na rzecz następujących organizacji:

- ◆ Polska Fundacja Narodowa – 3 000 tys. zł,
- ◆ Fundacja im. Lesława A. Pagi – 34,4 tys. zł,
- ◆ Stowarzyszenie Polsko Chińskie Forum Współpracy – 28,5 tys. zł.
- ◆ Fundacja GPW – 27,5 tys. zł (darowizna rzeczowa),
- ◆ Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości – 10,0 tys. zł,
- ◆ Caritas Diecezji Łowickiej – 10 tys. zł.

W roku 2015 Grupa przekazała darowizny na rzecz:

- ◆ Fundacji GPW – 600,0 tys. zł,
- ◆ Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości – 20,0 tys. zł,
- ◆ Caritas Diecezji Łowickiej – 14 tys. zł,
- ◆ Pozostałe darowizny – 14 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

23. Przychody oraz koszty finansowe

23.1. Przychody finansowe

Tabela 66 Podział przychodów finansowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Odsetki od lokat i rachunku bieżącego	6 405	6 206
Zysk z tytułu rozwodnienia udziałów w jednostce stowarzyszonej	5 807	2 754
Odsetki z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	625
Zysk/(strata) ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	(140)
Pozostałe	738	496
Razem przychody finansowe	12 950	9 941

23.2. Koszty finansowe

Tabela 67 Podział kosztów finansowych

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Odsetki od wyemitowanych obligacji, w tym:	8 046	8 416
<i>Naliczone</i>	3 211	1 698
<i>Wyplacone</i>	4 835	6 718
Pozostałe (w tym odsetki od zobowiązań podatkowych)	4 033	3 701
Razem koszty finansowe	12 079	12 117

24. Podatek dochodowy

Tabela 68 Podział podatku dochodowego na część bieżącą i odroczoną

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Podatek dochodowy bieżący	34 320	26 623
Podatek odroczony	(3 175)	1 439
Razem podatek dochodowy	31 145	28 062

Zgodnie z przepisami podatkowymi obowiązującymi w Polsce stawka podatkowa obowiązująca w latach 2016 i 2015 to 19%.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 69

Uzgodnienie teoretycznego podatku wynikającego z zysku brutto i ustawowej stawki podatkowej do obciążenia z tytułu podatku dochodowego wykazanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Zysk przed opodatkowaniem	162 279	149 604
Stawka podatku dochodowego	19%	19%
Podatek dochodowy według ustawowej stawki podatkowej	30 833	28 425
Efekt podatkowy:	313	(363)
Kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	1 384	254
Korekty dotyczące sprzedaży jednostek zależnych przez jednostkę dominującą	-	(1 445)
Dodatkowych dochodów podlegających opodatkowaniu	6	10
Zysku z tytułu rozwodnienia udziałów w Aquis	(1 103)	(523)
Strat podatkowych jednostek zależnych nie ujętych w odroczonym podatku dochodowym	307	464
Niepodlegających opodatkowaniu udziałów w (zyskach)/stratach jednostek stowarzyszonych	(668)	291
Pozostałych korekt	387	586
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	31 145	28 062

25. Zakontraktowane nakłady inwestycyjne oraz zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 811 tys. zł i dotyczyła przebudowy pomieszczeń biurowych w budynku GPW (na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość ta wyniosła 1 094 tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość zakontraktowanych zobowiązań inwestycyjnych dotyczących wartości niematerialnych wyniosła 527 tys. zł i dotyczyła głównie systemu finansowo-księgowego i obiegu dokumentów w GPW. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość ta wyniosła 13 884 tys. zł i dotyczyła głównie systemu UTP-Derywaty, systemu billingowego w BondSpot, systemu AX w GPW CU oraz nowego systemu X-Tream Trading w TGE.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. spółka zależna TGE posiada gwarancję bankową w wysokości 7,8 mln EUR, udzieloną na rzecz NordPool przez jeden z banków, z tytułu rozliczeń pomiędzy TGE S.A., a Nord Pool w procesie Marekt Coupling na okres 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

26. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostkami powiązanymi z Grupą są:

- ♦ jednostki stowarzyszone,
- ♦ Skarb Państwa jako podmiot dominujący (posiadający na dzień 31 grudnia 2015 r. 35,00% udziału w kapitale akcyjnym oraz 51,76% głosów na Walnym Zgromadzeniu GPW),
- ♦ jednostki kontrolowane i współkontrolowane przez Skarb Państwa oraz jednostki, na które Skarb Państwa ma znaczący wpływ,
- ♦ członkowie kluczowego personelu kierowniczego Spółki – Zarządu Giełdy i Rady Giełdy.

26.1. Informacje o transakcjach z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Spółki z udziałem Skarbu Państwa

Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej jednoznaczne identyfikowanie i agregowanie transakcji z wszystkimi podmiotami powiązanymi ze Skarbem Państwa.

Spółki z udziałem Skarbu Państwa, z którymi jednostka dominująca zawiera transakcje, są emitentami (od których GPW pobiera opłaty za wprowadzenie oraz notowanie), oraz członkami giełdy (od których GPW pobiera opłaty za możliwość zawierania transakcji na rynku giełdowym, za dostęp do systemów informatycznych GPW oraz od obrotu instrumentami finansowymi).

W grupie największych odbiorców GPW jedynym podmiotem z udziałem Skarbu Państwa, z którym GPW zawarła indywidualnie istotne transakcje, a który zidentyfikowano była Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. W 2016 r. łączna wartość sprzedaży do ww. spółki wyniosła 10 663 tys. zł, a w 2015 r.: 11 434 tys. zł.

Spółki z udziałem Państwa, z którymi TGE oraz IRGiT zawiera transakcje są uczestnikami rynków prowadzonych przez TGE oraz członkami Izby Rozliczeniowej. Opłaty od ww. podmiotów pobierane są za uczestnictwo oraz z tytułu transakcji zawieranych na rynkach prowadzonych przez TGE, w zakresie wystawiania oraz umarzania praw majątkowych do świadectw pochodzenia oraz z tytułu rozliczania transakcji.

Wśród największych odbiorców Grupy TGE, z którymi Grupa TGE zawarła indywidualnie istotne transakcje, znajdują się następujące spółki z udziałem Skarbu Państwa: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. („PGNiG”). Łączne przychody TGE i IRGiT od PGNiG w 2016 r. wyniosły 12 258 tys. zł, a w 2015 r.: 9 961 tys. zł. PGNiG jest uczestnikiem rynków prowadzonych przez TGE oraz członkiem Izby.

Wśród dostawców Grupy nie zidentyfikowano innych podmiotów z udziałem Skarbu Państwa, z którymi Grupa zawierała indywidualnie oraz łącznie istotne transakcje.

Wszystkie transakcje handlowe z jednostkami z udziałem Skarbu Państwa są zawierane w normalnym trybie działalności i są dokonywane na warunkach rynkowych. Grupa ocenia, iż indywidualny oraz łączny wpływ pozostałych transakcji handlowych z jednostkami z udziałem Skarbu Państwa w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r. nie był istotny.

Komisja Nadzoru Finansowego

Ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz niektórych innych ustaw znacząco rozszerza krąg podmiotów finansujących nadzór (m. in. o banki, firmy ubezpieczeniowe, TFI, spółki publiczne, domy maklerskie i zagraniczne firmy inwestycyjne) i zmieniła wysokość kontrybucji poszczególnych podmiotów. W efekcie wysokość kosztów ponoszonych z tego tytułu przez Grupę GPW znacząco spadła w 2016 r. w stosunku do 2015 r.

1 stycznia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów określające m. in. sposób wyliczania oraz sposób i terminy uiszczania opłat przez podmioty zobowiązane. Zgodnie z rozporządzeniem, do dnia 31 sierpnia danego roku kalendarzowego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego podaje do publicznej

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

wiadomości, w drodze komunikatu ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego wysokości stawek i wskaźników koniecznych do wyliczenia opłaty. Na tej podstawie podmioty zobowiązane do wniesienia opłaty wyliczą ostateczną wysokość opłaty rocznej należnej za dany rok i uiszczają ją w terminie do dnia 30 września danego roku kalendarzowego.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym oraz biorąc pod uwagę zapisy interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF 21) GK GPW zdecydowała o zmianie momentu rozpoznania zobowiązania z tytułu opłat na rzecz KNF oraz momentu ujęcia kosztu z tego tytułu. Dotychczas GK GPW ujmowała 1/12 rocznych opłat na rzecz KNF w kolejnych miesiącach roku. Zgodnie z zapisami interpretacji KIMSF 21 jednostka powinna rozpoznać zobowiązanie z tytułu opłat na rzecz KNF w dacie zdarzenia obligującego. Zdarzeniem obligującym jest fakt prowadzenia działalności podlegającej opłatom na rzecz KNF na dzień 1 stycznia każdego roku. W związku z tym szacunkowa całościowa kwota opłaty rocznej na rzecz KNF obciążać będzie wyniki GK GPW każdego pierwszego kwartału.

Do końca 2015 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie opłat wnoszonych na rzecz Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) przez podmioty nadzorowane prowadzące działalność na rynku kapitałowym, GK GPW ponosiła na rzecz Skarbu Państwa koszty opłat, których wysokość ustalała Komisja Nadzoru Finansowego. Grupa przekazywała comiesięcznie zaliczki na poczet opłat na rzecz KNF z tytułu prowadzenia nadzoru nad rynkiem kapitałowym. KNF dokonywała ostatecznego rozliczenia rocznego opłat w terminie do 10 lutego roku następnego.

Wysokość opłat na rzecz KNF w 2016 r. wyniosła 9 121 tys. zł, a w 2015 r. 22 047 tys. zł.

Urząd Skarbowy

Spółka na mocy polskich przepisów podlega obowiązkowi podatkowemu. W związku z tym, Spółka płaci podatek Skarbowi Państwa, który jest jednostką powiązaną. Zasady i przepisy obowiązujące Spółkę w tym zakresie są identyczne z tymi, które obowiązują pozostałe jednostki niebędące jednostkami powiązanymi.

26.2. Transakcje ze spółkami stowarzyszonymi

Tabela 70 Transakcje Grupy ze spółkami stowarzyszonymi

	Stan na 31 grudnia 2016 r.		Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.	
	Należ- ności	Zobowią- zania	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej
Grupa KDPW S.A.	-	-	-	61
Centrum Giełdowe S.A.	-	102	46	729
Aquis Exchange Limited	-	-	21	-
Razem	-	102	67	790

Tabela 71 Transakcje Grupy ze spółkami stowarzyszonymi

	Stan na 31 grudnia 2015 r.		Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.	
	Należ- ności	Zobowią- zania	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej
Grupa KDPW S.A.	1	1	125	38
Centrum Giełdowe S.A.	-	146	-	1 122
Aquis Exchange Limited	7	-	16	-
Razem	8	147	141	1 160

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W dniu 22 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Centrum Giełdowe podjęło decyzję o przeznaczeniu części zysku spółki za rok 2015 r. w kwocie 606 tys. zł na wypłatę dywidendy. Kwota dywidendy przypadająca jednostce dominującej wyniosła 150 tys. zł. Dywidenda została wypłacona w dniu 30 czerwca 2016 r. W 2015 r. Centrum Giełdowe wypłaciło dywidendę za 2014 r. w łącznej kwocie 1 420 tys. zł, z czego Spółce przypadła kwota 352 tys. zł.

W roku zakończonym 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. należności od jednostek stowarzyszonych nie zostały spisane w koszty jako nieściągalne, jak również nie utworzono odpisów aktualizujących należności od jednostek stowarzyszonych.

W związku z posiadaniem i najmem powierzchni w kompleksie Centrum Giełdowe, GPW ponosi opłaty za najem oraz eksploatację powierzchni biurowej, w tym części wspólnych, na rzecz spółki zarządzającej budynkiem – Centrum Giełdowe S.A.

26.3. Pozostałe transakcje

Wspólnota Lokalowa „Książęca 4”

GPW w roku 2016 prowadziła również transakcje ze Wspólnotą Lokalową "Książęca 4", której jest członkiem. Koszty z tego tytułu w 2016 r. wyniosły 3 452 tys. zł, a w 2015 r.: 3 539 tys. zł. Ponadto w przypadku uzyskania przez Wspólnotę nadwyżki przychodów nad kosztami w poszczególnych latach, Spółka otrzymuje zwrot tej nadwyżki, a w przypadku nadwyżki kosztów nad przychodami – Spółka zobowiązana jest do dopłaty. Dopłata w 2016 r. wyniosła 153 tys. zł, a w 2015 r.: 29 tys. zł.

27. Informacje o wynagrodzeniach i świadczeniach dla kluczowego personelu kierowniczego

Personelem kierowniczym Grupy jest Zarząd Giełdy i Rada Giełdy. Przedstawione w poniższej tabeli dane dotyczą wszystkich (byłych i obecnych) członków Zarządu Giełdy i Rady Giełdy, którzy sprawowali swoje funkcje odpowiednio w 2015 r. i 2016 r.

W tabeli nie zaprezentowano składek na ubezpieczenie społeczne w części pokrywanej przez pracodawcę.

Tabela 72

Koszty z tytułu wynagrodzeń i świadczeń dla kluczowego personelu kierowniczego Grupy (wypłacone oraz należne za lata 2015 i 2016)

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia podstawowe	2 999	3 345
Ekwiwalent urlopowy	80	63
Premia - Bank Premii*	(362)	887
Premia - wypłata jednorazowa*	(354)	915
Premia - akcje fantomowe*	(153)	672
Pozostałe świadczenia	100	193
Świadczenia po okresie zatrudnienia	217	884
Razem wynagrodzenia Zarządu Giełdy	2 527	6 959
Wynagrodzenia Rady Giełdy	527	543
Razem wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego	3 054	7 502

* Ujemne kwoty premii w 2016 r. wynikają z rozwiązania rezerw na premie Zarządu Giełdy za 2015 r. w kwocie 2,4 mln zł (w tym: 0,7 mln zł wypłata jednorazowa, 1,0 mln zł bank premii, 0,7 mln zł akcje fantomowe).
W 2015 r. analogiczne rozwiązanie rezerw wyniosło łącznie 0,4 mln zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 r. należne (niewypłacone) wynagrodzenia i świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego wyniosły 1 452 tys. zł i dotyczyły one premii za 2014 r. i 2016 r. (brak premii należnej za 2015 r.). Koszty z tytułu premii należnych za 2014 r. i 2016 r. zostały ujęte odpowiednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za lata 2014 i 2016.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. należne (niewypłacone) wynagrodzenia i świadczenia wyniosły 2 999 tys. zł i dotyczyły one premii za 2015 r. i 2014 r. (ujętej w kosztach 2014 r. i 2015 r.).

28. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe

Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego obciążają koszty metodą liniową przez okres leasingu.

GPW jest stroną umów o najem powierzchni biurowej i serwerowni na czas określony (do 2018 i 2019 r.) oraz na czas nieokreślony (z 3-miesięcznym lub 12-miesięcznym okresem wypowiedzenia). Spółki TGE, IRGiT i BondSpot są stronami umów o najem powierzchni biurowej, który zostanie zakończony w 2017 r. i nie będzie przedłużony.

Tabela 73 Łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego

	Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego			
	< 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Stan na 31 grudnia 2016	4 759	6 422	8 466	19 647
Stan na 31 grudnia 2015	5 378	6 344	8 584	20 306

Powyższe kwoty zawierają podatek VAT. Roczne płatności GPW z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie gruntów wynoszą 118 tys. zł. Koszty opłat z tytułu leasingu operacyjnego (czynsze z tytułu wynajmu powierzchni) przedstawione są w nocie 21.

29. Informacje dotyczące segmentów działalności

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacje o segmentach ujmowane są w oparciu o elementy składowe jednostki, które Zarząd Giełdy monitorują w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których dostępna jest oddzielna informacja finansowa, regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność Grupy.

Dla celów zarządczych, Grupa została podzielona w oparciu o rodzaje świadczonych usług. Wydzielono trzy główne segmenty sprawozdawcze. Są to:

- 1) Segment **Rynek Finansowy** obejmuje działalność Grupy dotyczącą organizowania giełdowego obrotu instrumentami finansowymi oraz działalność związaną z tym obrotem. Jednocześnie Grupa prowadzi działalność w zakresie edukacji, promocji i informacji związanej z funkcjonowaniem rynku kapitałowego, a także organizuje alternatywny system obrotu.

W ramach rynku finansowego wyróżniono następujące trzy kategorie:

- ♦ obsługa obrotu (głównie przychody z opłat transakcyjnych uzależnione od obrotów giełdowych, z opłat za dostęp do i korzystanie z systemów giełdowych);
- ♦ obsługa emitentów (przychody z opłat rocznych za notowanie papierów wartościowych oraz opłat jednorazowych np. za wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu giełdowego);

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

- ◆ sprzedaż informacji giełdowych (głównie przychody ze sprzedaży informacji do dystrybutorów informacji, danych historycznych).
- 2) Segment **Rynek Towarowy** obejmuje działalność Grupy dotyczącą organizowania giełdowego obrotu towarami oraz działalność związaną z tym obrotem. Za pośrednictwem spółki Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”), Grupa prowadzi rozliczenia i rozrachunek na rynku towarowym, natomiast za pośrednictwem spółki TGE – giełdowy obrót towarami (energia elektryczna, gaz) oraz Rejestr Świadczeń Pochodzenia energii elektrycznej. Grupa GPW uzyskuje również przychody z tytułu prowadzenia działalności operatora handlowego na rynku energii elektrycznej.

Segment Rynku Towarowego składa się z następujących kategorii:

- ◆ obsługa obrotu (głównie przychody osiągane na Rynku Energii z obrotu energią elektryczną - na rynku kasowym i terminowym, przychody z obrotu gazem ziemnym - na rynku kasowym i terminowym, przychody osiągane na Rynku Praw Majątkowych z obrotu prawami majątkowymi do świadectw pochodzenia energii elektrycznej);
- ◆ prowadzenie Rejestru Świadczeń Pochodzenia energii elektrycznej (głównie przychody osiągane z tytułu wystawiania praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz umarzania świadectw pochodzenia);
- ◆ Rynek Uprawnień do Emisji CO₂ ;
- ◆ rozliczenia transakcji (przychody z innych opłat od uczestników (członków) rynku).

Segment Rynek towarowy obejmuje działalność Grupy TGE, a do końca 2014 r. również działalność spółki GPW Centrum Usług (wcześniej pod nazwą „WSE Services” oraz „WSE Commodities”).

- 3) Segment **Pozostałe** obejmuje działalność Grupy dotyczącą głównie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr dla rynku finansowego, usługi PR oraz w obszarze programów badawczych rynków kapitałowych.

Segment ten realizuje swoje działania poprzez:

- ◆ specjalistyczne kursy i programy profilowane (przychody z opłat za uprawnienia w formie licencji lub certyfikatów);
- ◆ Akademię Rynku Kapitałowego (przychody osiągane poprzez organizowanie kursów, seminariów, warsztatów oraz modułów e-learningowych i video-learningowe);
- ◆ usługi IR/PR (obejmujące m.in.: organizację WZA, tłumaczenia, transmisje internetowe i produkcję wideo poprzez internetową platformę multimedialną GPW Media).

Zasady rachunkowości segmentów operacyjnych są takie same jak zasady rachunkowości Grupy GPW, poza kwestiami opisanymi poniżej.

Zarząd monitoruje oddzielnie głównie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Ocena poszczególnych segmentów jest dokonywana do poziomu zysku/straty netto.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Pozycja „Wyłączenia i korekty konsolidacyjne” zawiera wyłączenia konsolidacyjne.

Segmenty operacyjne Grupy koncentrują swoją działalność na terenie Polski.

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie danych analizowanych przez Zarząd jednostki dominującej z danymi prezentowanymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 74 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2016 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Segmenty i wyłączenia razem
Przychody ze sprzedaży:	184 406	124 927	4 364	313 697	(2 835)	310 862
<i>Sprzedaż do klientów zewnętrznych</i>	<i>184 025</i>	<i>124 927</i>	<i>1 910</i>	310 862	-	310 862
<i>Sprzedaż pomiędzy segmentami i obroty wewnętrzne</i>	<i>381</i>	-	<i>2 454</i>	2 835	(2 835)	-
Koszty działalności operacyjnej:	(109 754)	(42 556)	(678)	(152 988)	2 833	(150 155)
<i>w tym amortyzacja</i>	<i>(20 203)</i>	<i>(5 495)</i>	<i>(97)</i>	(25 795)	-	(25 795)
Zysk/(strata) ze sprzedaży	74 652	82 371	3 686	160 709	(2)	160 707
Zysk/(strata) na pozostałej działalności operacyjnej	(3 615)	797	39	(2 779)	(38)	(2 817)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	71 037	83 168	3 725	157 930	(40)	157 890
Zysk/(strata) z działalności finansowej, w tym:	58 580	9 538	36	68 154	(67 283)	871
<i>przychody odsetkowe</i>	<i>4 345</i>	<i>2 024</i>	<i>36</i>	6 405		6 405
<i>przychody z tyt. dywidend</i>	<i>61 590</i>	<i>11 500</i>	-	73 090	(73 090)	-
<i>zysk/(strata) z tyt. rozwodnienia akcji spółki stowarzyszonej</i>	-	-	-	-	5 807	5 807
<i>koszty odsetkowe</i>	<i>(8 059)</i>	<i>(1)</i>	-	(8 060)		(8 060)
<i>Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych</i>	-	-	-	-	3 518	3 518
Zysk przed opodatkowaniem	129 617	92 706	3 761	226 084	(63 805)	162 279
Podatek dochodowy	(14 255)	(16 890)	-	(31 145)		(31 145)
Zysk netto okresu	115 362	75 816	3 761	194 939	(63 805)	131 134

Tabela 75 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy	Segment pozostałe	Razem segmenty	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne*	Segmenty i wyłączenia razem
Aktywa razem	783 586	343 360	3 763	1 130 709	27 139	1 157 848
Zobowiązania razem	294 079	119 644	15	413 738	(1 142)	412 596
Aktywa netto (aktywa pomniejszone o zobowiązania)	489 507	223 716	3 748	716 971	28 281	745 252

* Kwota "wyłączeń i korekt konsolidacyjnych" dotyczy głównie korekty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych wycenianych wg ceny nabycia w segmencie finansowym w celu doprowadzenia do wyceny wg metody praw własności (160 mln zł), pomniejszonej o wpływ korekt konsolidacyjnych (132 mln zł).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 76 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy (dane przekształcone)	Segment pozostałe	Razem segmenty (dane przekształcone)	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Segmenty i wyłączenia razem (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży:	200 303	125 193	4 797	330 293	(2 403)	327 890
<i>Sprzedaż do klientów zewnętrznych</i>	199 955	125 193	2 742	327 890	-	327 890
<i>Sprzedaż pomiędzy segmentami i obroty wewnętrzne</i>	348	-	2 055	2 403	(2 403)	-
Koszty działalności operacyjnej:	(129 826)	(44 575)	(2 526)	(176 927)	2 535	(174 391)
<i>w tym amortyzacja</i>	(22 081)	(4 566)	(190)	(26 837)	-	(26 837)
Zysk/(strata) ze sprzedaży	70 477	80 618	2 271	153 366	132	153 499
Zysk/(strata) na pozostałej działalności operacyjnej	(825)	550	25	(250)	61	(189)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	69 652	81 168	2 296	153 116	193	153 310
Zysk/(strata) z działalności finansowej, w tym:	39 848	(1 753)	47	38 142	(40 318)	(2 176)
<i>przychody odsetkowe</i>	5 455	1 326	(227)	6 554	-	6 554
<i>przychody z tyt. dywidend</i>	-	-	43 072	43 072	(43 072)	-
<i>zysk/(strata) z tyt. rozwodnienia akcji spółki stowarzyszonej</i>	-	-	-	-	2 754	2 754
<i>koszty odsetkowe</i>	8 421	(349)	-	8 072	-	8 072
<i>Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych</i>	-	-	-	-	(1 530)	(1 530)
Zysk przed opodatkowaniem	109 500	79 415	2 343	191 258	(41 655)	149 604
Podatek dochodowy	(13 439)	(16 033)	-	(29 472)	1 410	(28 062)
Zysk netto okresu	96 061	63 382	2 343	161 786	(40 245)	121 542

Tabela 77 Segmenty operacyjne - sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.					
	Segment finansowy	Segment towarowy (dane przekształcone)	Segment pozostałe	Razem segmenty (dane przekształcone)	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne*	Segmenty i wyłączenia razem (dane przekształcone)
Aktywa razem	753 251	252 287	4 270	1 009 807	63 292	1 073 099
Zobowiązania razem	280 584	81 377	75	362 036	(2 129)	359 907
Aktywa netto (aktywa pomniejszone o zobowiązania)	472 667	170 910	4 195	647 771	65 421	713 192

* Kwota "wyłączeń i korekt konsolidacyjnych" dotyczy głównie korekty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych wycenianych wg ceny nabycia w segmencie finansowym w celu doprowadzenia do wyceny wg metody praw własności (152 tys. zł), pomniejszonej o wpływ korekt konsolidacyjnych (87 mln zł).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

30. System gwarantowania rozliczeń IRGiT

W skład systemu gwarantowania rozliczeń prowadzonego przez Izbę wchodzi:

- ◆ **Depozyty transakcyjne** - zabezpieczają rozrachunki pieniężne,
- ◆ **Depozyty zabezpieczające** - dotyczą pozycji w kontraktach typu forward,
- ◆ **Fundusze gwarancyjne** - służą zapewnieniu rozliczeń transakcji zawieranych na rynkach terminowych w przypadku niewystarczających środków wniesionych przez członka z tytułu depozytów transakcyjnych i zabezpieczających,
- ◆ **System monitorowania depozytów** - polega na porównywaniu wartości zobowiązań danego rozliczającego członka Izby z tytułu rozliczania transakcji giełdowych oraz zobowiązań z tytułu depozytów zabezpieczających, do wartości wniesionych depozytów transakcyjnych i zabezpieczających

Tabela 78 Środki wniesione na depozyty transakcyjne i zabezpieczające oraz do funduszy gwarancyjnych

	Stan na 31 grudnia 2016 r.		Stan na 31 grudnia 2015 r.	
	Środki na rachunkach IRGiT	Środki na rachunkach klientów	Środki na rachunkach IRGiT	Środki na rachunkach klientów
Depozyty transakcyjne	474 858	321 745	573 617	408 672
Depozyty zabezpieczające	333 094	59 381	109 943	382 013
Fundusze gwarancyjne	102 742	19 842	192 446	44 005
Razem	910 694	400 968	876 007	834 690

Wartość zabezpieczeń niepieniężnych uznanych za depozyty zabezpieczające na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 123 979 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2015 r.: 325 988 tys. zł.

Środki pieniężne funduszy gwarancyjnych oraz depozytów transakcyjnych i zabezpieczających nie są wykazywane jako aktywa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, gdyż zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z posiadaniem środków pieniężnych wniesionych na poczet systemu gwarantowania rozliczeń zachowują członkowie Izby.

Pożytki z tytułu posiadania środków systemu gwarantowania dopisywane są do wpłat członków wnoszonych do poszczególnych elementów systemu gwarantowania rozliczeń. Pożytki te pomniejszane są o opłaty za zarządzanie w wysokości ustalonej przez Zarząd IRGiT.

31. Informacja o zmianie zasad opodatkowania podatkiem VAT usług świadczonych przez spółkę zależną TGE

W latach 2011-2016 TGE traktowała pobierane od Członków Giełdy opłaty dotyczące transakcji zawieranych na Rynku Praw Majątkowych, Rynku Terminowym Towarowym Energii Elektrycznej i Gazu oraz opłaty z tytułu prowadzenia Rejestru Świadczeń Pochodzenia (razem zwane „Opłatami”), jako opłaty zwolnione z podatku VAT.

TGE bazowała w swym dotychczasowym podejściu na opinii zewnętrznego doradcy z lat wcześniejszych, która wskazywała na możliwość zastosowania zwolnienia z VAT w stosunku do tych Opłat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Po szczegółowej analizie przedmiotowej kwestii Zarząd TGE podjął decyzję o zmianie stosowanych dotychczas zasad opodatkowania ww. Opłat jako opodatkowanych stawką podstawową VAT i skorygowaniu rozliczeń podatku za okres od grudnia 2011 r. do grudnia 2016 r., jak również o opodatkowaniu przychodów z tytułu powyższych opłat od stycznia 2017 r.

W wyniku powyższej decyzji, TGE stała się zobowiązana do zapłaty na rachunek urzędu skarbowego kwoty niepobranego podatku VAT dotyczącej nieobjętych przedawnieniem zobowiązań podatkowych wynikających z Opłat za powyższy okres o łącznej wartości 69,8 mln zł oraz odsetek od zaległości podatkowej, które na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiły 9,9 mln zł (w tym 3,6 mln zł dotyczące 2016 r., 2,7 mln zł dotyczące 2015 r. i 3,6 mln zł dotyczące poprzednich okresów). Jednocześnie TGE będzie miało prawo do skorygowania odliczenia VAT naliczonego za okres od grudnia 2011 r. do grudnia 2016 r. do 100% o kwotę VAT-u poprzednio nieodliczonego z uwagi na stosowany współczynnik sprzedaży. Szacowana łączna wartość korekty VAT naliczonego 2,2 mln zł (w tym 0,4 mln zł dotyczące 2016 r., 0,7 mln zł dotyczące 2015 r. i 1,2 mln zł poprzednich okresów).

Skutkiem powyższej decyzji będzie również wystawienie faktur korygujących dla kontrahentów TGE z żądaniem zapłaty niepobranego wcześniej podatku VAT dotyczącego okresu od grudnia 2011 r. do grudnia 2016 r. włącznie) o łącznej wartości 69,8 mln zł.

Na podstawie przeprowadzonych przez Zarząd TGE rozmów, najwięksi kontrahenci TGE deklarują zapłatę faktur korygujących po uzyskaniu interpretacji podatkowej potwierdzającej możliwość odliczenia przez nich podatku naliczonego wynikającego z faktur korygujących TGE. Pozostali kontrahenci, również co do zasady, powinni mieć prawo do odliczenia kwot podatku VAT z ww. faktur korygujących w bieżącym lub przyszłych okresach rozliczeniowych. Dokonana korekta powinna być zatem neutralna z perspektywy klientów TGE - podatek VAT z faktur korygujących wystawionych przez TGE powinien podlegać pełnemu odliczeniu przez zdecydowaną większość klientów TGE, co zdaniem Zarządu powinno wpłynąć na uzyskanie spłaty zdecydowanej większości należności.

Dodatkowo Zarząd TGE dokonał oceny możliwości otrzymania zapłaty należności wynikających z faktur korygujących biorąc pod uwagę, iż część podmiotów nie prowadzi bieżącej współpracy z TGE bądź zaprzestała prowadzenia działalności.

W wyniku powyższych analiz, na dzień 31 grudnia 2016 r., Grupa rozpoznała należności handlowe wynikające z powyższej korekty opodatkowania w kwocie 66,2 mln zł. Powyższa kwota stanowi najlepszy szacunek Zarządu na dzień sprawozdawczy, w szczególności oparty na założeniu co do zdolności TGE do uzyskania spłat od swoich kontrahentów. W związku z nadzwyczajnym charakterem powyższego zdarzenia, szacunek Zarządu jest obciążony wyższym poziomem niepewności.

Korekta wynikająca ze zmiany zasad opodatkowania podatkiem VAT usług świadczonych przez TGE została ujęta retrospektywnie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W wyniku dokonanej korekty, w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 r. koszty finansowe zwiększyły się o kwotę 2.716 tys. zł z tytułu ujęcia odsetek od zaległości podatkowych oraz pozostałe przychody zwiększyły się o kwotę 666 tys. zł z tytułu odliczenia podatku naliczonego VAT, który nie został poprzednio odliczony ze względu na zastosowany współczynnik sprzedaży. Ponadto, w wyniku dokonanej korekty, kapitał własny na dzień 31 grudnia 2014 r. zmniejszył się o kwotę 5.898 tys. zł głównie w związku z ujęciem odsetek od zaległości podatkowych w kwocie 3.577 tys. zł za okres od 1 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2014 r., kosztów w kwocie 3.512 tys. zł dotyczących części zobowiązań podatkowych, których TGE nie spodziewa się odzyskać, pomniejszonych o pozostałe przychody w kwocie 1.195 tys. zł z tytułu odliczenia VAT naliczonego za powyższy okres.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniższe tabele przedstawiają wpływ korekt na sprawozdanie z sytuacji finansowej i sprawozdanie z całkowitych dochodów za lata poprzednie.

Tabela 79 Wpływ korekt na wybrane pozycje aktywów

	Stan na dzień 31 grudnia						
	Nota	2015 r. (dane przekształcone)	wpływ zmiany na 2015	2015 r. (poprzednio raportowane)	2014 r. (dane przekształcone)	wpływ zmiany na 2014	2014 r. (poprzednio raportowane)
Aktywa obrotowe		492 454	50 284	442 170	485 156	33 707	451 449
Należności handlowe oraz pozostałe należności	10	131 557	50 284	81 273	76 301	33 707	42 594

Tabela 80 Wpływ korekt na wybrane pozycje pasywów

	Stan na dzień 31 grudnia						
	Nota	2015 r. (dane przekształcone)	wpływ zmiany na 2015	2015 r. (poprzednio raportowane)	2014 r. (dane przekształcone)	wpływ zmiany na 2014	2014 r. (poprzednio raportowane)
Kapitał własny		713 192	(8 075)	721 267	694 568	(5 898)	700 466
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		712 646	(8 075)	720 721	693 452	(5 898)	699 350
Kapitał podstawowy	12.1.	63 865	-	63 865	63 865	-	63 865
Pozostałe kapitały	12.2.	1 455	-	1 455	1 930	-	1 930
Zyski zatrzymane	12.3.	647 326	(8 075)	655 401	627 657	(5 898)	633 555
kapitał zapasowy		84 760	-	84 760	62 048	-	62 048
kapitał rezerwowy		281 688	-	281 688	326 513	-	326 513
zysk z lat ubiegłych		159 403	(5 898)	165 301	131 836	(1 079)	132 915
zysk netto bieżącego okresu		121 475	(2 177)	123 652	107 260	(4 819)	112 079
Zobowiązania długoterminowe		258 930	131	258 799	259 423	4	259 419
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		11 000	131	10 869	9 578	4	9 574
Zobowiązania krótkoterminowe		100 977	58 228	42 749	103 875	39 601	64 274
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	17	71 469	58 228	13 241	75 807	39 601	36 206
Zobow. z tyt. pozostałych rozr. publ.-prawnych (w tym z tyt. VAT)		70 470	58 228	12 242	75 534	39 601	35 933
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		1 073 099	50 284	1 022 815	1 057 866	33 707	1 024 159

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Tabela 81 Wpływ korekt na wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia		
		2015 r. (dane przekształcone)	wpływ zmiany na 2015	2015 r. (poprzednio raportowane)
Przychody ze sprzedaży	20	327 890	-	327 890
Koszty działalności operacyjnej	21	(174 391)	-	(174 391)
Pozostałe przychody	22.1	1 962	666	1 296
Pozostałe koszty	22.2	(2 151)	-	(2 151)
Zysk z działalności operacyjnej		153 310	666	152 644
Przychody finansowe	23.1	9 941	-	9 941
Koszty finansowe	23.2	(12 117)	(2 716)	(9 401)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		(1 530)	-	(1 530)
Zysk przed opodatkowaniem		149 604	(2 050)	151 654
Podatek dochodowy	24	(28 062)	(127)	(27 935)
Zysk netto okresu		121 542	(2 177)	123 719
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (w złotych)		2,89		2,95

32. Zdarzenia po dacie bilansowej

16 grudnia 2016 r. Rada Nadzorcza GPW podjęła decyzję w sprawie powołania Pana Jacka Fotka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Giełdy. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Komisja Nadzoru Finansowego nie udzieliła zgody na ww. zmianę w składzie Zarządu Giełdy.

4 stycznia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie GPW podjęło uchwałę w sprawie odwołania ze składu Zarządu Giełdy Pani Małgorzaty Zaleskiej, Prezesa Zarządu GPW. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Komisja Nadzoru Finansowego nie udzieliła zgody na ww. zmianę w składzie Zarządu Giełdy.

4 stycznia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie GPW podjęło uchwałę w sprawie powołania Pana Rafała Antczaka na stanowisko Prezesa Zarządu Giełdy. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Komisja Nadzoru Finansowego nie udzieliła zgody na ww. zmianę w składzie Zarządu Giełdy.

2 stycznia GPW dokonała emisji obligacji serii D, a 18 stycznia emisji obligacji serii E o łącznej wartości 120 mln zł. Szczegóły dotyczące emisji obligacji zostały przedstawione w nocie 13 niniejszego sprawozdania finansowego.

25 stycznia 2017 r. Zarząd Giełdy otrzymał od Zarządu TGE S.A. informację o decyzji podjętej przez Zarząd TGE o zmianie zasad opodatkowania niektórych usług od 1 stycznia 2017 r. i jednoczesnym skorygowaniu podatku VAT z tego tytułu w latach 2011-2016. Szczegóły dotyczące tego zdarzenia zostały przedstawione w nocie 31.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawił Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.:

Małgorzata Zaleska – Prezes Zarządu

Michał Cieciorński – Wiceprezes Zarządu

Paweł Dziekoński – Wiceprezes Zarządu

Dariusz Kułakowski – Członek Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Sylwia Sawicka – Główna Księgowa

Warszawa, 27 lutego 2017 r.